AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 14-tas | Tel. Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 2-trą BALANDŽIO (APRIL), 1932 | Kaina 5 Centai | Vol. XVI

LIETUVOS ŽINIOS

VEDYBOS, GIMIMAI, MIRIMAI IR LIETUVOS GYVENTOJŲ PRIEAUGLIS

1931 m. visoje Lietuvoje įvyko 18,840 vedybų. 1930 m. vedybų buvo 18,299, 1929 m.—17,457. Iš čia matyti, kad pernai buvo 541 vedybomis daugiaunegu užpernai ir 1,383 ved. giau negu užpernai ir 1,383 ved. ventojų vedybų teko. 1931 m. 8, .1930 m. 7,8 ir 1929 m. 7,5 Daugiausia vedybų buvo miestuose. Štai, 1,000 gyventojų vedybų įvyko: Mariampolės m. 22,1 (1930 m. 18,6), Kaune m. 17,6 (16,6), Šiaulių m. 14,9 (13, 7), Panevėžio m. 14,2 (13,9), Ukmergės m. 10,5 (11,2) ir Klaipėdos m. 8,7 (6.6). Kaip matyti iš abiejų metų davinių, pernai visuose miestuose, išskyrus Ukmergę, vedybų skaičius padidėjo. Apskričiuose 1,000 gyventojų vedybų skaičius svyruoja tarp 9,2 (Kretingos apskričio). ir 5,1 (Klaipėdos apskričio).

Pernai gimė 63,419 vaikų, 32, 691 berniukas ir 30,728 mergaitės. 1930 m. buvo gimę 64,164 vaikai ir 1929 m. 63,083. Pernai gimė 685 vaikais mažiau kaip užpernai ir 336 vaikais daugiau kaip 1929 m. Visoje Lietuvoje 1000 gyventojų buvo gimimų: 1931 m. 26,8, 1930 m. 27,4 ir 1929 m. 27,2. Daugiausia gimimų buvo Tauragės apsk., kur 1000 gyventojų gimė 34,3 (19-31 m. 35,5) vaikų toliau: Telšių apskr. 33,5 (31,9), Traku 33,1 (34,2), Kretingos 32,1 (32,9), Seinų 31,3 (33,4), Alytaus 31,6 (34,7). Kauno 31,2 (32,5). Mažiausia Ukmergės mieste, kur 1000 gyventojų buvo tik 17,1 gimimų.

Mirė pernai 37,478 žmonės, 19,359 vyrai ir 18,119 moterys. 1930 m. buvo 37,151 mirimas ir 1929 m. — 39,669. Išeitų kad pernai mirė daugiau kaip užpernai, tačiau, iš tikrųjų, mirimų skaičius yra sumažėjes, nes juk gyventojų jau daugiau buvo. Štai 1000 gyventojų buvo mirimų: 1931 m. 15,8, 1930 m. 15,9 ir 1929 m. 17,1 Daugiausia mirė žmonių Mariampolės miestе, butent: Mariampolės mieste 1000 gyventojų pernai mirimų buvo 22,4 (1930 m. 15,2), toliau Telšių apskr. 20,4 (21,6). Kretingos apskr. 20 (19,9), Tauragės apskr. 19,6 (21,9). Tokiu budu, ten yra daugiau mirimų, kur daugiau gimimų. Mažiausia buvo mirimų: Vilkaviškio apskr. 12,7 (12,5), Ukmergės mieste 12,7 (12,1), Šakių 13,2 (13,6), Biržų 13,7 (12), Pagėgių 14,1 (13,6). Mariampolės 14,2 (14,2) 100 gyventojų.

Pernai naturaliai gyventojų priaugo 25,941 žmogumi, 13,332 vyrais ir 12,609 moterims. 1930 m. gyventojų priaugo 27,013 ir 1929 m. 23,419. 1000 gyventojų priaugo: pernai 11, užpernai 11,5 ir 1929 m. 10,1. Didžiausias gyventojų priauglis yra Traku apskr., kur 1000 gyventojų priaugo 16,4 (1930 m. 16, 1), toliau: Alytaus apskr. 16,3 (19,6), Seinų apskr. 15,7 (18,2) Kauno 14,9 (15,1), Tauragės 14,7 (13,6), Telšių 13,1 (10,2), Raseinių 13,1 (11,6). Mažiausia priaugo gyventojų: Mariampolės mieste 2,5 (10,9), Šilutės apskr. 2,7 (4,8), Klaipėdos m. 4,2 (7,6).

Šių metų sausio 1 d., iš gimimų ir mirimų išvedant, Lietuvoje buvo 2,392,983 gyventojai, iš jų 1,147,742 vyrai ir 1,245, 241 moteris. Palyginus su 1931 m. sausio 1 d., šiemet gyventojų buvo 25,941 daugiau. Šių metų sausio 1 d., moterų buvo daugiau vyrų 97,499. Per metus tas skaičius sumažėjo 723 moterimis.

Musų miestai iš naturalaus gyventojų prieauglio labai silpnai teauga. Šių metų sausio 1 d. gyventojų buvo: Kauno m. 99,530, Klaipėdos 37,142, Šiaulių 23,249, Panevėžio 20,562, Ukmergės 11,365, Mariampolės 9,991.

Per 1931 m. miestų gyventojų priaugo: Kauno m. 100 žmonių, Šiaulių — 253, Panevėžio 178. Klaipėdos 154, Ukmergės 50 ir Mariampolės 25.

Žinoma, šie centralinio statistikos biuro duomenys, kurie rodo tik naturalinį Lietuvos gyventojų judėjimą, dar neparodo tikro gyventojų skaičiaus. Čia neturima omeny nei emigracijos į užsienius, nei imigracijos iš kaimo į miestus, kuruose, iš tikrųjų, yra žymiai daugiau gyventojų.

LIETUVIAI!
SKAITYKITE ir PLATINKITE
"AMERIKOS LIETUVĮ"

Penkios Laivų Kompanijos Nukirto Laivakortes Dvidešimts Nuošimčių

New York, N. Y. — Laivų kompanijos rimtai pradėjo lenktynes del gavimo pasažierių nukirsdamos laivakorčių kainas. Visos didelės laivakorčių kompanijos paskelbė kainų nukirtimą. Amerikiečių, britų ir vokiečių kompanijos yra kaipo vadai šioje kainų karėje. "United States" linijos, "Cunard" ir "White Star" kompanijos ir "Hamburg-American" ir "North German Lloyd" linijos paskelbė kainų numušimą nuo 20 nuošimčių ir aukščiau. Apart to laivakorčių kainų pakėlimas (paprastai anksti pavasarį) bus šįmet atidėtas, kad vasaros turistai ant šių linijų laivų galės keliaut už 50 nuošimčių pigiau negu percituose metuose.

Vienok svarbesnės francuzų, italų, danų ir švedų laivų kompanijos laikė susirinkimą Brukselyje ir griežtai priešinosi prieš tokius kainų nukirtimus paskelbtus amerikiečių vokiečių ir anglų linijų. Šios kompanijos prisirengusios numušt kainas, bet sako 20 nuošimčių butų per daug. Francuzai reikalauna, kad numušt nedaugiau kaip 10 nuošimčių, nors kiti šios grupes nariai sutinka iki 15 nuošimčių.

Taigi, kurie važiuos laivu Leviathan pirmoje kelionėje per jures šį pavasarį galės gaut pirmos klesos vietą už $192. sulyginant su $265 pereitą vasarą. Kurie norės važiuot laivu Europa ar Bremen už pirmą klesą mokės $270. vietoje $560., kiekvienai ypatai. Antros klesos kainos numuštos maždaug nuo $155. iki $124. ir nuo $147.50 iki $118., gi turistų klesa yra nuo $120 ir $108. iki $96. ir $86.50. Gi trečios klesos kainos yra $69., $71.50 ir $69.50 — kiek dabar yra žinoma kaip paskelbta "United States", "Hamburg-American" ir "North German Lloyd" linijos.

LIETUVA SU LENKAIS ARTĖJANTI...

Kaunas. — "Berliner Tageblatt" Kauno korespondentas rašo, girdi, prieš vykstant lenkų politikui Lednickiui į Kauną, buvę derėtasi Varšavoj. Jis turįs parengti dirvą Lietuvai Lenkijai susiartinti.

Ta proga laikraštis mini ir "Przegląd Wilenski" straipsnį, kuriame lenkų vyriausybė kviečiama daryti kompromisų su Lietuva.

Nutarė Sukelt $744,000,000.00 Naujų Taksų

Vašingtonas.—Jungtinių Valstijų valdininkai nutarė sukelt $744,000,000 naujomis mokestimis. Valdžios tikslas yra sulygint biudžetą $1,241,000,000, iš kurios sumos $243,000,000 bus pasiekta per sumažinimą valdžios išlaidų ir $30,000,000 per mažus pakeitimus pašto kainose. Nutarta 147 balsais prieš 63 pakelt pirmos klesos pašto kainą nuo dviejų iki trijų centų už uncija. Pašto pakeltos kainos įeis galėn 30 dienų po to, kada prezidentas Hooveris pasirašys naujo įstatymo projektą, jei senatas sutiks su pakėlimu. Trijų centų kaina bus uždėta iki liepos 1-mai, 1934 metų.

Komisija teippat nutarė uždėt vieno ketvirtadalio vieno nuošimčio ant visų akcinių pardavimų, tiktai kad mokestis nebutų mažiau negu keturi centai. Uždėta vienas centas mokesties ant kiekvieno dešimtuko ant įžangų į pasilinksminimus teatrus, basebolo rugtynes, ristynes ir kumštynes už bilietą kainuojantį virš 45 centų. Uždėta ant susinešimų telefonu, telegrafu ar radio, penkių centų mokestis, kuomet kompanija reikalauna tarp 30, 50 centų ir 20 centų ant tų, kurie kainuoja virš 50 centų. Ant radio nebus uždėta mokestis, nė pranešimai del laikraščių ir kitų leidinių. Dabartinė mokestis 5 centų ant kiekvieno $100. bonus ar akcijų pakelta 10 centų.

Mokestys teipgi bus uždėtos ant gėrymų. Patys šių gėrymų išdirbėjai mokės sekančias mokestis: už vaistišką spiritą, $4.20 galionas; už alų, du centus ant galiono; už vaisių sunką, du centus ant galiono už naturališkus ar dibtinius stalo vandonius, 12½c ant galiono; už minkštus gėrymus, 9 centus ant galiono; ir minkštus gėrymus, kurie bus įpilti į bonkas, penkis centus ant galiono.

Naujas Vėjo Vadovas Lakunams Camdeno Stoty

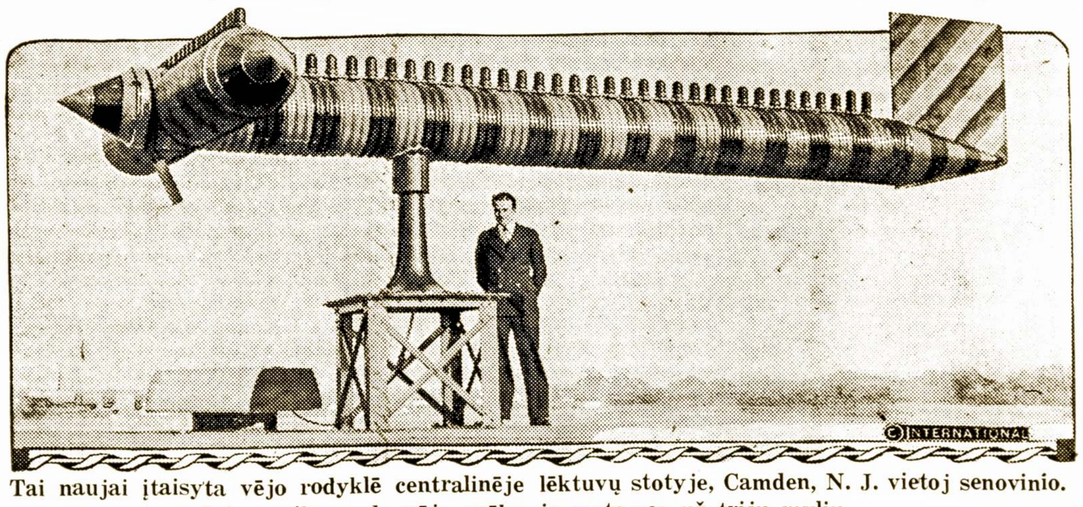

Tai naujai įtaisyta vėjo rodyklė centralinėje lėktuvų stotyje, Camden, N. J. vietoj senovinio. Šviesų eilės rodo vėjo spėką ir matomos už trijų mylių

Budavoja Variui Gaminti Fabriką

Maskva. — Didžiausia pasaulyje vario išdirbystė bus pabudavota, netoli Centralinės Azijos, Sovietų Sąjungoj. Dabar didžiausia vario gaminimo įstaiga yra Amerikoj, vadinama Anaconda, Montanos valstijoj.

Naujai planuojama vario išdirbystė pagamins 75 nuošimčius daugiau, negu Anaconda pagamina. Vadinasi, pralenks ir Jungtines Valstijas. Apie tą planą pranešė V. I. Ivanovas, sunkios pramonės komisariato narys. Įtaisymas šios milžiniškos dirbtuvės kainuosią apie pusę biliono rublių. Įstaiga turės pradėti gaminti produktus 1934 metais.

Šita milžiniška įstaiga vadinsis Balkaš-Stroj. Skiriama apie $25,000,000 supirkimui mašinų užsienyje. Vieta paskirta šiai milžiniškai dirbtuvei šiaurinėj dalyje Balkaš ežero, Kazakstan krašte, prie Centralinės Azijos.

Tik pabaigoje šių metų manoma, kad prie budavojimo šio milžino dirbs apie 50,000 darbininkų. Gi sekančiais metais prie Balkaš-Stroj galės dirbti apie 65,000 darbininkų. Ši milžiniška įstaiga gamins vario į metus po 175,000 tonų. Padaryti tokį daugį vario, reikalinga iškasti apie 34,000,000 tonų rudos. Nė viena dirbtuvė pasaulyje nepagamina tiek daug vario, kaip kad manoma pagaminti šioj naujoj dirbtuvėj.

ŠVEDAI TURĖS LIEUVAI SUMOKĖTI $2,000,000 PER 3 MĖN.

London. — Vėliausiomis žiniomis, Lietuvos vyriausybė padarė švedams kai kurių lengvatų monopolį Lietuvoj $2,000,000. Ta suma turėjo buti sumokėta balandžio 1 d., tačiau turint minty aplinkybes, Lietuva tą mokestį padalino sumokėti dalimis per tris mėnesius: balandžio, gegužės ir birželio. Jei švedai tų pinigų nesumokės, monopolis bus atimtas.

Ukės Produktų Kainos Pakilo

Vašingtonas. — Amerikos ukininkai pirmą kartą į daug mėnesių gavo linksmą žinią, žemdirbystės Departmento pranešime, kad ukės produktų kainos pakilo pirmą kartą bėgy devynių mėnesių. Kviečių, rugių ir miežių kainos pakilo, tiktai kukuruzų sumažėjo truputį. Gyvulių skerdimui kainos pakilo keturiais punktais. Kainos vaisiams ir daržovėms teippat pagerėjo iki penkių punktų, gi bovelnai trimis punktais. Sviesto, sviesto riebalų ir kiaušinių kainos nupuolė penkiais punktais nuo vasario 15-tos dienos. Laike paskutinių savaičių žemdirbystės skyrius patėmijo, kad eina didelis eksportas neišdirbtos bovelnos. Šimet eksportai padidėjo net 51,000 pundų, tai nuo 1927 pirmą kartą įvyko, o prieš tai 1915, pertą patį mėnesę Teippat patėmyta, kad šalies audinyčios pradėjo smarkiau veikt.

IŠŠAUKĖ ANGLIAKASYKLOSE STREIKĄ

Columbus. — Amerikos Suvienytų Angliakasyklų Darbininkų atstovai iššaukė angliakasių streiką, Ohio ir West Virginia Panhandle. Streikas prasidėjo balandžio pirmą dieną.

Organizuota Bedarbių Partiją

Pittsburgh, Pa. — Rugpiučio mėn. St. Louis įvyks kunigo James R. Cox organizuota Amerikos J. V. bedarbių konvencija, kurioje, manoma, dalyvaus apie 1,000,000 bedarbių iš įvairių Amerikos kraštų. Konvencijos tikslas sudaryti Amerikoje bedarbių politinę partija ir nominuoti į Amerikos prezidentus patį kun. Cox. Delegatai į konferenciją maršuos pėsti į St. Louis. Jau dabar įvairiuose miestuose organizuojamos partijos po 50 ir daugiau žmonių.

Visi konferencijos dalyviai dėvės tamsiai mėlynais marškiniais. Tai partijos uniforma.

Vokiečiai ir Klaipėdos Klausimas

Berlin. — "Eltos" žiniomis, "Volkischer Beobachter", praneša, kad į Klaipėdą buvęs atplaukęs vienas francuzų garlaivis ir nakties metu iškrovęs daug ginklų, jų tarpe 6 didelius tankus. Taip pat šis laikraštis praneša, kad netrukus į Klaipėdą atvyksią francuzų torpedinių laivų flotilija, kuri paskutiniu laiku esanti Gdynėj ir ten vizituojanti lenkus.

KĄ HITLERIS BŲT PADARĘS

Frankfurt. — "Frankfurter Zeitung" praneša, kad Wiesbadene nacionalsocialistų reichstago atstovas Linder mitinge pareiškęs, jog Hitleris Klaipėdos konfliktą butų išsprendęs labai paprastai. Jis, esą, butų davęs Wiesbadeno nacionalsocialistų kovos skyriui ginklus ir pasiuntęs prieš Lietuvą. "Frankfurter Zeitung" deda prierašą, kuriame pašiepia, kaip esą lengva varyti nacionalsocialistų politiką. Įdomu pažymėti, kad mitinge dalyvavo, kaipo kalbėtojas ir ekskaizerio Wilhelmo sunus, princas Augustas Wilhelmas, kuris yra aršus nacionalsocialistų priešas.

Kinų-Japonų Susitarimas Įra

Shanghai, kovo 29. — Shanghajuje taikos konferencija visai nustojo vilties susitarti. Japonų kariuomenės ištraukimo klausimas vis dar sudaro sunkumus. Japonija, kaip spėjama, fronte turi apie 50,000 kariuomenės.

Shanghai, kovo 30. — (rytų laiku) — Vėliausios žinios praneša, kad kinų-japonų taikos konferencija Shanghajuje visai pajro ir mušiai atsinaujino. Kinai išbombordavo visus tiltus. Armijos artinasi.

Shanghajus. — Taika tarpe Japonijos ir Chinijos veik visai nutruko. Japonija pareiškė, kad ji nemano pasitraukti iš savo pozicijų, kuriose dabar yra. Chinija reikalauja, kad Japonija turi pasitraukti į "tarptautinius setlementus" (tarptautinius zonus).

"Kol Japonija nesitraukia atgal, tai taika negali įvykti". Taip kalba generolas Quo Taichi.

Japonija Rengia Kariuomenę Prieš Sovietus

Harbinas, Mandžiurijoj. — Sykiu su atmaina oro, japonai rengia savo dideles kariškas paiegas prieš Rusijos Sovietus. Japonai savo kariuomenę koncentruoja Korėjos, Mandžiurijos, ir Siberijos pasieniuose. Jų orlaivininkai tėmija pozicijas. Sakoma, kad jau kaikuriuose punktuose japonų kariuomenė yra pilnai pasiruošus "apgint" savo piliečių gyvybė ir savastį.

Sako, Kad Lindbergh'o Vaikutis Gyvas ir Sveikas

New York, N. Y. — Admirolas Guy Barrage, atstovaujantis Norfolk komisiją vedančią derybas su tais, kurie laiko vaiką, pranesėą kad jis persitikrinęs, kad Lindbergh'o vaikutis gyvas ir sveikas. Jisai teippat pasakė. kad jisai tikrai žino, kad turi reikalą su pačiais kudikio nugabentojais. Jisai yra tikras, kad pulkininkas Lindbergh'as pažins savo sunų, kada jį pamatys.

Lietuvos Spaudos Biuro Talkos Korespondentų Žinios

SVARBIAUSI VALSTYBĖS PAJAMŲ ŠALTINIAI

Kaunas. Didžiausi Lietuvos valstybės pajamų šaltiniai yra 6, butent: muitai, geležinkeliai, spirito ir degtinės monopolis, miškai, žemės mokestis ir paštas. Pareitais metais pajamos iš šių šaltinių sudarė arti 69% visų paprastųjų pajamų arba 216,-575,712 litų. "Talka" sb.

ŠEŠERIU METŲ MUZIKONTAS

Svedasai, Rokiškio aps. Liepagirio kaimo ukin. V. Niauros šešerių metų sunus yra stebetinai gabus muzikas. Vaikas puikiai groja armonika visus girdėtus šokius, nes kitokių muzikos dalykų jis čia negirdi. Vaiko gabumais stebisi visi apylinkės gyventojai ir eina žiurėti, kaip nepaprasto dalyko. Ir vaiko tėvas ne blogas muzikas; groja smuiku, pianu ir armonika. "Talka" sb.

SUSPIRGINO PIRTĮ SU LAŠINIAIS

Kamaijai, Rokiškio aps. Neseniai vienas Mickunų kaimo ukininkas rukė savo pirty sukabinėjęs lašinius. Norėdamas kiek paspirginti rukomus lašinius, kad skanesni butu valgyti, pripylės kadugių kruvą į ugnį uždarė pirtį ir pats namo parėjo. Vėliau tik kaimynai jam parodė, kaip jo pirtis su lašiniais spirga. Viskas sudegė, nieko nepavyko išgelbėti. — "Talka" sb.

TVIRTA BENDROVE

Andriejavas, Kretingos aps. Nežiurint krizio ir labai nepalankių prebybai metų, vietinė vartotjų bendrovė turi 170 narių ir ne blogai verčiasi. Praeituosius metus užbaigė su 1,700 litų gryniausio pelno.—"Talka" sb.

KIŠKIŲ GLOBEJAS

Skapiškis, Rokiškio aps. Paliesio kaimo ukininkas Totoris yra didelis kiškių mėgėjas, tik nevalgyti, žinoma. Žiema jis vakarais padeda palangėn dobilų glėbelį ir ilgai žiuri, kaip linksmai kiškiai šokinėja aplink dobilus ir juos ėda. Minėtas ukininkas gyvena pačioj pamiškėj ir taikingumu kiškiams yra senai užsirekomendavės del to kiškiai jo ir nesibaido. — "Talka" sb.

VALDININKAI BEDARBIUS ..ŠELPIA

Pagėgiai. Klaipėdos krašto lietuvių visuomenės sąjunga rupinas bedarbius sušelpt. Jai kiek galėdami padeda ir valdininkai. Valstybinių įstaigų valdininkai apsidėjo mokesčių bedarbių naudai, po 1% algos. Mokestį jie mokės žiemos mėnesiais, t.y. kuomet mažiausia darbo buna. —"Talka" sb.

APKULĖ KORESPONDENTĄ

Tirkšliai, Mažeikių aps. Vasario pabaigoj pil. Čaplinskas užpuolė Montvydžių kaime Tirkšlių miestelio gyventoją širvinską ir smarkiai jį sumušė. Suimtas aiškinosi, kad tai padaręs atsiskaitymo tikslu, nes užpultasai vienam provincijos laikraštėly labai nepalankiai palietęs jo asmenį. Negalėdamas laikraštyje save pateisinti ir sumanęs "korespondentui kailį išperti nuosavom jėgom". — "Talka" sb.

DAUG ŽMONIŲ SERGA GRIPU

Linkuva, Šiaulių aps. Atšalus orui, dag kas šioj apylinkėj pradėjo sirgti gripu. Liga nesunkiai praeina, bet vis dėl to keletą dienų tenka lovoj pagulėti. Kai kuriuose kaimuose net ištisos šeimynos serga. "Talka" sb.

IMPERFECT IN ORIGINAL

LIETUVIAI AMERIKOJ

Hartford, Conn.

Lietvaitės Laimėjo Rytinių Valstijų Basketbolės Čiapionatą

Musų miesto lietuvaičių basketbolės jauktas, šiomis dienomis Springfield, Mass. rytinių valstijų basketbolės turnamente laimėjo čiomionatą. Springfieldo ir Hartfordo dienraščiai padabino savo sporto puslapius stambiomis raidėmis parašydami: "Lithuanian Knights Girls have won Eastern States Basketball Chiampionship." Tokiu antgalviu per visą puslapį pabrėžė musų lietuvaičių laimėjimą. Šita naujiena daro gerą įspudį sporto rateliuose ir abelnai visuomenėje Bravo musų lietuvaitėms!

Hartforde randasi Lietuvos Vyčių kuopos vyrų ir merginų basketbolės jauktai, abu jauktai yra pasižymėję ne tik Connecticut valstijoj, bet ir kitų valstijų sporto rungtynėse. Lietuvos Vyčių kuopa turi gražų kliubą parapijos mokyklos name, jų veikimas nukreiptas sporto srity.

ŽADA ATIDARYT BANKĄ

The City Bank and Trust Co., pradžioje sausio mėn. uždarė savo duris. Šis bankas buvo laikomas vienu iš tvirčiausių musų mieste, bet esamas krizis du metai atgal davė smugį šiam bankui, buvo padarytas vadinamas "Run on the Bank," gi pradžioj šio meto, bankas užsidarė.

Šiame banke randasi arti 15 mil. dolerių, daugiausia taupymo fonde; turi apie 44 tukstančius depozitorių, daug lietuvių pinigų sudėta šiame banke. Pastaromis dienomis teko patirt iš neoficiališkų šaltinių, kad bankas bus perorganizuotas, sujungtas su kitais mieste bankais ir, kad visų pinigai bus apsaugoti. Visi depozitoriai ir kreditoriai nekantriai laukia reorganizavimo ar likvidavimo banko. V. M. Č.

Bayonne, N. J.

KOMUNISTUS VYTAUTO DRAUGIJOS NARIAI SKUNDŽIA TEISMUI

"Vienybės" korespondentos praneša, kad šiomis dienomis D. L. Vytauto draugija apskundė teismui buvusią tos draugijos komunistinę valdybą. Teismo keliu norima atsiimti savo draugijos turtą. Prie to privedė vietos komunistų intrigantų veikimas ir noras paimti draugiją į savo rankas, pakeisti jos vardą ir perdirbti konstituciją. Šį įvykį "Vienybės" korespondentas laiko už tvarkų, sektingą ir žinotiną visų kitų lietuvių kolonijų draugijoms, tikslu apsisaugoti komunistų ir jų blėdingo veikimo. Jau nekalbant apie tai, kiek jie budami draugijos komitete pridarė draugijai blėdies, bet ir išrinkus ir kitą valdybą, jie nenor atiduot knygų ir draugijos pinigų. Kovo 22 d. jie susirinko, pasirinko, pasiskelbė save teisėjais ir norėjo teisti draugijos narius, pašalinant iš draugijos naujai išrinktą valdybą. Tuo jie norėjo valdyti draugiją. Tautininkų advokatas jų "džiurę" išvaikė ir dabar byla atsidurė teisme Jersey City, kur ji bus svarstoma balandžio 11 d. Kaltinamųjų tarpe yra buvęs draugijos pirmininkas Antanas Boches ir kiti valdybos nariai, o skundėjai vice-pirmininkas Petras Grikštas, Jonas Kavolis, Andrius Pinkevičius ir S. Milvidas.

Kvietimas stoti teisman buvo įteiktas kaltinamųjų susirinkime dviejų advokatų, kuriuos lydėjo šeši policininkai.

Philadelphia, Pa.

AUTOMOBILIS SUNKIAI SUŽEIDĖ

Šeštadieny, kovo 19-tą dieną, automobilis netikėtai sunkiai užgavo Juozapą Briedį, 66 metų amžiaus, gyvenantį po nr. 5936 Washington alėjos, apie aštuntą valandą vakare. Jisai buvo išėjęs pasivaikščiot ir einant skersai gatvę, ant Boulevard ir Park alėjos, automobiliai laukė pasikeitimo šviesos kada galėtų važiuot, bet vienas automobilis, netikėtai įvažiavo į uždarytą kelią ir davė į einantį žmogų, kurį ant vietos užtrenkė. Kaltininkas norėjo sau ramiai pasprukt palikęs sužeistąjį, bet stovėjusis kitas automobilis tuojaus pasileido vytis leisdamas trubos signalą. Kaltininkas, matydamas, kad nepabėgs, sustojo ir buvo suareštuotas. Juozapas Briedis kitų pagelba nuvežtas į ligoninę. Po gydytojo ištyrimo, rasta žaizda galvoj, rankose ir abi kojos sužeistos, reikės vieną dėt į cementą. Namiškiai susirupinę, jo žmona Veronika ir trys dukterys, įvykus netikėtai nelaimei mylimam savo tėveliui. Sužeistasis priklauso prie pašelpinio, kliubo ir kitų organizacijų. Jisai yra "Amerikos Lietuvio" skaitytojas. Jisai yra visiem gerai žinomas, nes per daug metų buvo lietuviškų giesmelių giedorium bažnyčioje ypač laike pagrabų. Teippat pasižymėjo visokiomis dainomis laike susiėjimų. J. Briedis paeina iš Joniškio parapijos, Šiaulių apskrities. Iš užsiėmimo, nuo pat jaunystės dienų, Lietuvoje buvo pagarsėjęs kriaučius. Per savo trisdešimts metų čia Amerikoje, jis darė gyvenimą kriaučiaudamas. Todel visi jo pažįstami, giminės ir draugai reiškia apgailestavimą kaip ligoniui, taip ir šeimai iš priežasties nelaimingo įvykio.

AR ILGAI BUS TOKIE LAIKAI?

Negalima žinot, ar kituose miestuose taip kaip Philadelphijos mieste? Ar ilgai tęsis toki laikai? Vaikščiojant po miestą tenka patirt daug sunkių laikų ženklų. Bedarbės laikuose netik vargas ir skurdas, žmonėms bet ir tas pats paliečia net ir tuos aukštus murus.

Vaikai išlaužę išnešioja medžius, duris, langus, grindis, ir sugriauna pačias sienas. Jie užverčia sklepus, kur pasidaro lygi žemė, kaip atviros gatvės. Teippat ir miesto vidury kur matosi daug aukštų namų, griunančių, lyginant žemę iš griuvėsių. Kur stovėjo tie aukštieji budinkai dabar ten stato budeles, mažas raštinėles ir daro garadžius ir išnuomoja vietą pastatyt automobilius per valandą ar dieną po atviru stogu, dangumi! Kur tie žmonės paliko? Laike karės negalėjo gaut namų išsinuomot, tik turėjo pirkt, bet ir buvo nusipirkt sunku, visi buvo pilni gyventojų. Šiandien kiekvienoje gatvėje matyt kelioliką tuščių namų, su apdaužytais langais, be durių, tai geriausios nakvynės kampiniam Jurgiam. Jeigu nepagėrės laikai, namai visai praretės, sulys į sklepus ir vietoj namų apaugs žolės ir nebus galima nė pažint, kad čia buvo gyvenamos vietos.

PAGERBIMO VAKARIENĖS ĮVYKIAI

Penktadienio vakare, kovo 18-tą dieną, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 331 Earp gatvės, įvyko vakarienė - bankietas pagerbimui varduvių, dienos gerb. klebono kun, J. Juozapo Kaulakio. Bankiete ėmė dalyvumą aukštų svečių, klebono nuo seniai pažįstamų iš svetimtančių. Charles Palmer, konselmanas; Daniel Oswald, magistrątas; Hubert Horan, Jr., teisininkas; James J. Morrow, deputatas-šerifas. Nors buvo daug kviesta dvasiškijos, bet dauguma atsiprašinėjo, esą negalį dalyvaut, nes gavėnios laike visur bažnyčiose vakarais pamaldos. Klebonas kun. Simonas Draugelis iš Easton, Pa., ėmė dalyvumą laike vakarienės. Vakarienės dalyvių prisirinko virš pora šimtų, visi apsėdo aplink pilnus stalus. Darė labai gražų įspudį, nes svetainė buvo dar tik naujai išmaliavota, stalai papuošti gyvomis gėlėmis ir Amerikos Lietuvos vėliavomis. Visi sėdėjo lyg kokiame darželyje. Apie devintą valandą atėjo sykiu su svečiais klebonas J. Kaulakis kurio pagerbimui buvo surengtas pokilis. Visi dalyviai pasitiko atsistojimu, ovacijomis ir rankų plojimais. Parapijos choras, vadovaujant vargoninkui J. Hodeliui, gaudžiais balsais pasveikino dainomis: "Lai Gyvuoja" ir "Ilgiausių Metų." Parapijonkų gaspadinių darbštumu pagamintus valgius išnešiojo jaunos mergaitės, baltai pasirėdžiusios, sodalietės. Jos kaip bematant apdėjo stalus valgiais.

Prieš valgį, klebonas kun. S. Draugelis, pakviestas pirmininko, J. Pranckuno, atkalbėjo maldą. Visi svečiai linksmame upe šnekučiuodami valgė skanius valgius. Po valgiui, pirmininkas J. Pranckunas perstatė Antaną Užumeckį, visiem gerai žinomą veikėją, vest vakarą. Sunku ir per daug vietos užimtų visus išvardint, kurie kalbėjo ir sveikino. Kai kurie kalbėtojai ir juokų prikrėtė. Dovanų suteikta ne per daugiausia, nes bedarbė, bet visgi varde visų sodaliečių Juškauskaitė įteikė labai gražų gyvų gėlių pluokštą, linkėdama ilgiausių metų parapijos vadovui. Buvo keleta žmonių, kurie įteikė dovanas ypatiškai. Vargonininkas p. Hodelis buvo paruošęs muzikališką programą ir pasikvietęs soliščių, kaip M. Sargeliutę ir L. Juozaitienę. Iš kokios tai priežasties neteko jom pasirodyt dainoje. Nejauku solistėms, nes veltui nuėjo prisirengimas, — jautėsi pažemintos, —apgailėtina.

Prie surengimo to varduvių bankieto, pasidarbavo sekančios ypatos: Petronėlė Norkiutė, Ona Jurgaitienė, Barbora Augaitienė ir p. Burokienė, vietos vikaras kun. Petras Laumakis, Jurgis Pranckunas, kurs pirmininkavo susirinkimuose, Antanas Užumeckis, kurs daug darbavosi del svečių suprašymo ir K, J. D. Viršminėti įvardinti asmenys turėjo keletą susirinkimų pasitart apie varduvių surengimą ir visas darbas atliktas tvarkoje,

Vakarienės pabaigoje, gerb. klebonas J. Juozapas Kaulakis karštai dėkojo visiem rengėjam už pasidarbavimą, dėkojo už dovanas ir rodė prielankumo ir užuojautos. Visi pasikalbėję pradėjo rengtis skirstytis, o tuo laiku vargonininkas Hodelis su choru visu smarkumu užtraukė Lietuvos Hymną ir tuomi užsibaigė varduvių pokilis.

Balandėlis

Namų Daktaras —

Vienintėlė lietuvių kalboje daktariška knyga su receptais, parašyta Dr. A. Karaliaus. Rasite didelę daugybę receptų ir pamokinimų kaip susirgus išsigydyt be daktaro. Nusipirkę tą knygą už $2.00, jųs sutaupysite keletą šimtų dolerių.

Svarbi knyga moterims. Aprašymai, kaip išsigydyt nuo visokiausių moteriškų ligų. Rasite aple 200 receptų. Nusinešus tą knygą į bile vieną "drugštorę", gausite vaistų. Ypatingai moterys, ras sau daug sveikatos "Namų Daktaro" knygoje.

Skubėkite su užsakymais. Knygą parsiduoda gerai ir išsibaigus laidai, ji kainuos brangiau. Dabar jos kaina apdaruose $2.00. Reikalaukite

Amerikos Lietuvis,
14 Vernon St. Worcester, Mass.

BREMEN

Keliaukite Su Lloyd

—į—

LIETUVĄ

Tas Reiškia:

GREIČIAUSIAIS LAIVAIS
TRUMPIAUSIAS KELIAVIMAS
PER JURAS

PER 7 DIENAS Į TĖVYNĘ

Puikus geležinkeliu susisiekimas iš BREMERHAVEN į LIETUVĄ

Bagažas Persiunčiamas Lietuvon

Užsisakykit vietas pas vietinius agentus. Reikalaukit LLOYD laivakorčių.

NORTH GERMAN **LLOYD**
252 BOYLSTON STREET, BOSTON

EUROPA

Chicago, Illinois

BIMBINIŲ REVOLIUCIJA MELDAŽIO SALĖJE

"Naujienose" iš pereitos savaitės n-y 71-me, tulas Senas Petras interesingai aprašo bimbinių pasikesinimą išardyt pruseikinių sklokininkų prakalbas, kurios įvyko 22-trą dieną Kovo mėn., Meldažio svetainėje. Prakalbos buvo surengtos kumunistų sklokininkų grupės. Kalbėtojum buvo L. Pruseika "Naujosios Gadynės" redaktorius kaipo opozicijos grupės vadas ir pirmiau buvęs vienas iš geresniųjų komunistų kalbėtojas, bet dabar jau išmestas iš partijos ir Bimbos-Andrulio amžinai prakeiktas.

Tat šiandie, kur yra rengiamos Pruseikai prakalbos, bimbiniai turi suorganizavę "defense corps" — tam tikrą raudonarmiečių grupę, kuri ardo Pruseikos parengimus. Ši triukšmadarių grupė yra suorganizuota iš tamsiausių komunistinių gaivalų, vyrų ir moterų.

Dabar betgi apie antradienio susirinkimą. S. Strazdas, atidarydamas prakalbas, padarė pastabą, kad visi užsilaikytų ramiai, kaip žmonės, o po prakalbų jei kas kam neaišku, tai galės duoti klausimus, gi kalbėtojas į juos atsakys. Už triukšmo kėlimą ir prakalbų ardymą ne rengėjai, bet triukšmadariai atsakys.

PRADŽIA REVOLIUCIJOS

Pradėjus L. Pruseikai kalbėti tuojau, po "Vilnies" redaktoriaus Andrulio komanda, triukšmadariai ėmė reikalauti, kad Pruseika apleistų estradą, o leistų kalbėti komunistų partijos atstovui.

Andrulis buvo suorganizavęs šioms prakalboms ardyti visas savo fanatiškiausias davatkas ne tik iš pačios Chicagos, bet ir iš priemiesčių, kaip Roselando, So. Chicagos, Burnsidės, o taipgi iš Northsidės. Buvo atsilankę ir "Vilnies" štabo nariai — pats Andrulis, Mileris, Krakaitis, Abekas, Aimanavičius, raudonoji slaugė Savukiniutė ir kiti. Triukšmadarių burys susidarė iš kokių poros desėtkų asmenų, o gal kiek daugiau.

Kaip tik Pruseika kalba, tuojau Andrulis, Mileris, Abekas ir visa gengė rėkia, šaukia visokiais žodžiais ant kalbėtojo ir reikalauja, kad jiems leistų kalbėti.

Publika ramina triukšmadarius, bet šie dar daugiau lermo kelia, ir matėsi, kad jie buvo iš anksto susiorganizavę tikslui išprovokuoti muštines ir išardyti prakalbas.

Atėjo į svetainę M. Meldažis. Jisai ramina Andrulį ir kitus, bet lermas darosi dar didesnis. Meldažis vedasi Andrulį laukan, kaip ramybės ardytojų vadą. Kai jau Meldažis atsivarė Andrulį iki svetainės durų, tai Andrulis paspruko iš jo rankų ir pabėgo į pirmąsias raudonarmiečių eiles.

PASIRODO SVETAINĖJE POLICIJA

Pasirodo policija. Policininkas išmeta Andrulį ir Milerį laukan. Kai kas iš susirinkusių manė, kad dabar tai triukšmadariai nusiramys. Bet kur tau; pasilikę svetainėje "defense corps" tęsia savo "koncertą" ir toliau.

Pruseika pasėdėjęs už stalo apie 15 minučių, vėl mėgina kalbėti. Bet visokie ne labai gražus komplimentai siunčiama tiesiai jo adresu.

Susirinkimo pirmininkas ir publika ramina rėksnius, bet negali nuraminti. Pasirodo dar trys policininkai svetainėje ir žiurėdami į komunistinę revoliuciją juokiasi. Jie laukia orderio mesti rėksnius laukan.

Bimbiniai nori, kad policija juos mestų laukan, nes tada jie pasirodytų kankiniais, o iš to butų progos vėliau pažebravoti aukų po stubas ar rengiant prakalbas.

Tačiau prakalboms rengti komitetas, pasikalbėjęs su Strazdu ir kalbėtoju, nutarią prakalbas uždaryti šį vakarą, o kitas prakalbas turėti rytoj (t. y. trečiadienio vakarą). Publika šiam tarimui pritaria rankų pakėlimu. Nutarta triukšmadarių nė vieno neįsileisti į svetainę trečiadienio vakarą.

Andrulis mėgino įkalbėti Meldažį neduoti daugiau svetainės sklokininkams. Bet Meldažis matomai nepaklausė jo įrodinėjimų.

Publikos į prakalbas susirinko virš poros šimtų. Apleisdami svetainę, žmonės kalbėjosi, kad jau Bimba ir Andrulis visai nuprogresavo, jei griebiasi tokių nešvankių priemonių, kokias naudojo antradienio vakarą. Ir tur but nė Lietuvoje vadinami chuliganai nepasirodo taip šlykščiai, kaip Amerikos komunistai.

Žiurint iš šalies į antradienio revoliuciją, prisimena, kad tie patys žmonės, kurie ją kėlė, visai dar neseniai žiurėjo į Pruseiką kaip į didžiausį savo vadą. Antra vertus, prisimena, kad šitokie žmonės mojasi valdyti šalį arba bent organizuotų darbininkų minias. Kas gali jais pasitikėti? — Senas Petras.

Cleveland, Ohio

"Laisvės" korespondentas Komunistas aprašo to laikraščio 75-tame numeryje kaip Pruseika (buvęs jų vadas) po policijos apsauga laikęs prakalbas; komunistų partijos atstovą apstumdęs ir esą atidavęs policijai. Šita žinia šitaip skamba:

25 dieną kovo čia Pruseika po policijos apsauga laikė savo misiją. Partijos atstovą apstumdę išmetė iš svetainės. Vėliau darbininkai jį išgelbėjo ir privertė įsileist. Pagaliau pasišaukė policiją ir atidavė į jos rankas. Tą patį darė ir su Mažeika. Gi d. Mažeikienė gavo fašistinės kumščios nuo sklokisto Kielos. Buvo nusitarę ją visai neįsileist. Prie durų stovėję sklokistai, su pagelba fašistų, puolėsi kaip žvėrys prie jos. Kiela smogė krutinėn, sakydamas, kad "mes tavęs čia nenorim." Darbininkai ir ją apgynė nuo galutino sumušimo. Vėliau tas niekšas išsimislįęs teisinosi, kad M-nė jam rankon kandusi.

Beje, kiekvieną nepažįstamą lietuvį (kitokių nebuvo) klausė, "ar supranti lietuviškai, ar esi lietuvis?" Eks-politistas Martinaitis iš Grand Rapids, Mich. buvo pirmininku. Užkuraitis dešimtukus tvarkė prie durų. O Krasnitskas, kuris fašistų sukaktuvėse programą išpildė, giedojo "internacionalą" Pruseikos kontr-revoliucinėse prakalbose. Buvusieji "kairieji" su fašistėliais plojo katutes, kuomet Pruseika visaip dergė visą revoliucinį veikimą.

Sąžiningi darbininkai, kurie buvo atsilankę, visi tik pasibiaurėjo Pruseikos suniekšėjimu. Pruseika tęsė savo kalbas, kad tik nebutų laiko diskusijoms ir klausimams. Sakėsi, po prakalbos duosią žodį už Partiją pakalbėti. Drg. Gasiunui paprašius balso ir pradėjus kalbėti, darė organizuotas obstrukcijas. Jam pakalbėjus 6 minutas, eks-policistas Martinaitis sako: "gana, jau tu kalbi daugiau 15 minutų,' ir kartu duoda instrukcijas sklokistams-fašistams kelti triukšmą. Tie kelia triukšmą, Pruseika gyvatiškai" šypsosi. Po tam pakilęs sako: "Matote, Gasiunukas į mano užmetimus neturėjo ką atsakyti."

Kaip pirmoje, taip ir antroje kalboje atkartotinai kartojo ir niekino Komunistų Partiją, kad ji "smunka, netenka įtekmės," o save kėlė "herojum," lygino prie Lenino ir kankinių. Drg. Angarietį išvadino "išdaviku." Sakė: "Angarietis susidėjęs su dvarponiais ir kunigais, pardavė Lietuvos revoliuciją. Ir šiandien tas pats Angarietis rašo ir diktuoja Bimbą prieš mane. Ne Komunistų Partija ir Kominternas mane prašalino, bet Gasiunukas, Andrulis ir Bimba, — baigė Pruseika...

Ar tai reikia kur ieškot didesnių komedijų, kaip iš šių dviejų korespondencijų, charekterizuojančių lietuvių nesubrendimą? Kaip čikagiečiai taip ir klevelandiečiai yra lietuviai darbininkai, gyvenanti iš savo darbo vaisių, tiktai suklaidinti savo politikierių. Jiems neva norėtųsi but pasaulio darbininkų išliuosuotojais iš alginės vergijos, tačiau patys pamiršta, kad seka pavergėjų doktrinas: jie vieni ir kiti save vadina komunistais, ir tuo pačiu budu vieni kitus smaugia už vadovybę. Tas parodo, kad musų komunistai ne tik kad negali kitus vadovaut, bet dar jie patys tarpe savęs negali susitvarkyt be policijos buožės.

VIENINTĖLĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTURA

Parduodam Laivakortes keliaujantiems į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsim išgaut Pasus. Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigus Lietuvon Doleriais arba Litais. Visus viršminėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvaičių, kuri pati nesenai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetimtaučius, ar pe stubas landyt pas bile kokį agentą, kuomet jųs galit kreiptis į tikrą, autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. .. Tel. 5-1094

Amerikos Lietuvio Agentura,
14 Vernon St., Worcester, Mass.

6-os Naujos Komedijos ir Doros Sargas

Paskutiniu laiku Amerikos Lietuvis išleido keturius naujus veikalukus ir Doros Sargą, kuriuos tuojau patartina draugijoms išsigyt ir suvaidint.

1)-Po Apgarsinimui —
Vieno veiksmo komedija, 28 pusl. Lošia 4 vyrai ir 3 moterys. Kaina 30c.

2)-Atsiliepė Širdelė —
Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis, 31 pusl. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir

3)-Grybų Mišinys —
Vaikų Teatrui. Lošia maži berniukai ir mergaitės. Abu vekalukai vienoj knygelėj. Kaina 25c.

4)-Jonas Burbulas —
Vieno veiksmo komedija. 31 pusl. Lošia 3 moterys ir vyras. Kaina 25c., ir

5)-Doros Sargas —
3-jų aktų drama, veikalas iš baudžiavos laikų. 90 pusl. Lošia 6 vyrai ir 4 moterys. Kaina 50c.

6)—Bijunėlis-Komedija
ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidengimuose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagurnoskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50 centų.

7)—Sušaldyta Dėdienė,
Vieno akto farsas—komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30 centų.

Imant visas knygeles sykiu — pasiųsime už $1.50. Kreipkitės šiuo adresu:

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

! ŠVIESKIMES !

REIKALINGI TUOJAU
AMERIKOS LIETUVIŲ
pavienių numerių
PARDAVINĖTOJAI

Jei pats negali,
gauk mums kokią krautuvę, kuri galėtų tai padaryt. Mes prisiųsime laikraščio numerių sulig reikalavimo.

Amerikos Lietuvio pavienių numerių pardavinėtojai gauna 50 nuošimtį.

Amerikos Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose — $1.50; Lietuvoje — $2. Kas užrašys ir prisiųs mums vieną naują skaitytoją, tas gaus dolerio vertės knygų DOVANAI pasirenkant iš musų katalogo. Kreipkitės —

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St., Worcester, Mass.

Artojaus Sapnas–Daina

(IŠ LAKUNO EILĖRAŠČIŲ)

Ten Lietuvoj', žemėj' musų,
Nepertoli ir nuo Prusų,
Riokso daugelis namelių
Ir seklyčių ir grintelių;
Sodnų puikių daugel kišas,
Ant lankų ir-gi pievelių
Ganos puikai gyvulėlių.
Už tvoros žmogus va klupi,
Savo rankas augštyn keldams,
Baisiai jam matyt kas rupi:
Verkia graudžiai, Dievop melsdams:
"Dieve mano, Dieve brangus!
"Kaip tai rustus tavo dangus,
"Po kuriuom neb'yra laimės:
"Visur vargin manę baimė.
"Aimanuoju viens belikęs,
"Ir vaikų pačios netekęs.
"Kuom esu šiandieną likęs,
"Savo viltį jau pametęs?
"Kur žengiu tikt vargs' man' [žudo,
"Ir kraujuos širdis papludo.
"Gal prasikaltau Tav, Dieve,
"Kalba, darbu, pas'elgimu.
"Ak, atleisk, o brangus Tėve,
"Ir užmiršk prasikaltimus:
"Tavę rustinu tankiausiai,
"O gal buti ir skaudžiausiai.
"Kam anuos-gi pakorojai
"Už manąsias tikt kaltybes?
"Plakt greičiaus mane turėjai
"Už griekus ir nedorybes.
"Ak, turėjau tris vaikelius,
"Tarsi kokius aniuolėlius:
"Jie kasdien manę ramino
"Mano skausmuos, nuliudime.
"Paėmei juos mažulyčius,
"Nepažįstančius šį svietą.
"Imk ir manę vargužytį!
"Nuobodi man šita vieta:
"Gana skausmus bekentėti,
"Duok, Diev', dangų paregėti!

Kad vaikai, pati jam mirė,
Tai prieš pat Velykas buvo,
Tad jis rupestį patyrė:
Švenčių džaugsmai skausme [žuvo.
Aušt Velykų pirmor dienos,
Jis pats vienas, aplink sienos;
Nėr su kuom pasikalbėti,
Nėra džiaugsmo kaip turėti:
Didi skausmai jį apniko,
Džiaugsmu ašaros beliko.
Kur ats'grįžta, širdį skauda,
Todėl graudžių graudžiai rauda:
Nė turtybių, nė daiktelių,
Gail' pačios jam ir vaikelių.
Neilg'trukus stubą likęs,
Už vartelių veik išvykęs,
Žmogų nor regėt nors kokį,
Vargdienėlį, kad ir kokį,
Su kuriuom galėtų žengti
Savogon vargų trobelėn;
Jam nors stalą atidengti,
Lai pastiprintų dušelę.
Diev's gerai vis tai regėdams,
Tapopatsai ubagėliu,
Širdį jo paguost norėdams.
Artinas prie jo vartelių.
Šį artojus paregėjęs,
Už rankos tuo jam nustvėręs,
Linksmas veda į stubelę,
Sodin' meiliai už stalelio:
"Gerk ir valgyk, broli mielas,
"Kiek tikt išneš' tavo spėkos!
Sav pavalgęs, ubagėlis
Tar artojui šiuos žodelius:
"Ačių! tav už priėmimą
"Už visus ir gardunynus!
"Pas manę eiva dabarčiu,
"Gal surasiu kokių barščių!

Jiedum einant, oru lekiant,
Liko tamsu ir, beregiant,
Pasirodė graži pilė,
Kurion ein abudu gilyn.
Regis čionai daug gėrybių,
Įvairiausių ir gražybių,
Ko žmogus gyv's neregėjo
Ir-gi viltis negalėjo.
Į seklyčią įein' vieną,
Kur pradžiugti tur kiekvienas.
Stalas asloje ištrauktas,
Valgiais, gėrymais apkrautas,
Ubag's liep' artojui sėsti,
Ir rankas gerai ištiesti,
Kad be baimės visko imtų,
Savo skaumuose nurimtų.
Jam bevalgant veid's prašvito:
Kąsnį kanda, noris kito;
Apsižvalgęs sav patylom,
Ubagėliui šiaip prabylo:
"Ai sakyk, žmogeli doras!
"Kodel rados man toks noras?
"Su manim dabar kas tiko,
"Jog man' sotis nemieruota?
"O toliaus kas dar įvyko:
"Štai širdis, skausmais kapota,
"Jaučia savyje linksmybę,
"Jau regiu aną šviesybę,
"Kurią danguj' galim rasti,,
"Bet ne musų žemės krašte,,
"O ramumų-gi daugybę
"Mano kelt negal esybė!
Bet jam tarė ubagėlis:
"Va, matai tenai langelį,—
"Sėsk: stebuklą paregėsi,—
"Visą svietą, jei norėsi.
Sed' artojus pas langelį,
Kur subado jam širdelę
Bjaurus pas'elgimai svieto,
Kurie tuno kožnoj' vietoj'.
Tarp kaimynų nėr malonės,
Nės gyven it pikti žmonės:
Neapkenčia vienas antrą, ,
Stum ant pragaro tikt kranto.
Giminių tarp ir-gi genčių
Skaudė, pykesčiai vien švenčia.
Kožnas vienas sako: "kenčiu....
"Nėr dėl manęs jokių genčių:
"Kožnas tur rankas ir kojas,
"Kožnas savęs tedabojas!
"Kol turiu kiek, svietui tinku
"Ir kartais pas kitą mintu,
"O kišenė kaip praplyšo,
"Jau vargų umai priviso:
"Visi juokias, visi džiaugias
"Ir nuo manęs vargšo traukias.
Ai! daug matos nedorybių,
Kurios platinas po svietą,
O mažiausiai tėr dorybių,
Kas papuoštų kiokią vietą;
Ir tos pačios tebenyksta,
O bjaurybės vienval dygsta.

Tas labai artojų virgdo,
Todėl sako: "ką jie dirba?"
Ubag's spausdams jam rankelę,
Rodo jam jojo grintelę.
Tuoj' artojas rankas ploja,
Iš piktumo taip rodoja:
"Va regiu savo grintelę,
"Gret' kurios ir bjaurbobelę,
"Kuri raganuoj karvelę.
"Va nemažą milštuvėlę
"Neš, kervelę jau pamilžus,
"Pienu-gi pati patilžus.

Grieb už ginklo tuoj' artojas,
Kurs prie lango paguldytas,
Ir, daug nieko nelukojęs,
Nor ją šauti. — "Nematytas
"Tu, žmogeliau, ubag's tarė, —
"Boba pikto menk padarė
"Ir tuoj nori ją užmušti.
"Nedaryk, žmogau, to, šukstu!
"Juk ją vieną bekorodams,
"Gali svietą išnaikinti.
"Ak, žmogau, turi atminti:
"Metavonės nelukodams,
"Sen buč' svietą išnaikinęs
"Už jo baisias nedorybes;
"Pas jį nerasdams dorybės,
"Pragaran buč' nugramzdinęs,
"Bet pas'taisymo teb'laukių.
"Savo bausmę ant to traukių,
"Kad pamestų nedorybes,
"Pamylėtų nekaltybę,
"Ką kiekviens gal užgyvęti,
"Griekuos kur's nenor pasenti.

Puol' artojas tuoj' ant veido
Šią maldelę, verkdams, leido:
"Mano Dieve kuobrangiausias!
"Tu esi man mylimiausias,
"Mano gyvastis, gėrybė,
"Mano džiaugsmas ir linksmybė!
"Tavo darbus ir galybę
"Nedaseks žmogaus mandrybė!
"Juk aš per kantrybę Tavo
"Ir nevertą maldą savo
"Suprantu jau Tavę, ,Dieve!
"Buk jau mano, buk, o tėve!
"Man atleisk visas kaltybes
"Ir drauge-gi nedorybes:
"Metavonės nelukojęs,
"Butum manę pakorojęs,
"Nes prieš tavę daug murmėjau
"Ir nuo vargo bėgt norejau.
"Ką murmėjau netrokuodams,
"Vis per didį širdies skausmą
"Ir paties-gi menką jausmą:
"Juk vaikų, pačios netekęs,
"Protą it buvau pametęs.
Ubagėlis tuoj, išnyko:
"Eikš į daugų!" balsas liko.

Darže sraunus tek' upelis,
Kurio gyvas vandenėlis,
Nėsa kas tikt ger' iš ano,
O ant krantų šio upelio
Blizga, laistos ataugelis:
Svyruoj' žalios medžių šakos,
O tarp medžių traukias takas,
Kuriuom vaikščioj' patsai [Dievas,
Ataugo šio budams Tėvu.
Medžių šakos pilnos vaisių,
Kuriuos valgydams nemirsi:
Širdyn džiaugsmą tikt įleisi
Ir ramybę veik patirsi.
Ak! laimingas anas kraštas,
Kurį tankiai mena raštas,
Ten dangaus juk dvasios laksto
Ir drauge giest kaip iš rašto:
"Garbė Dievui ant aukštybių,
"Traicioj' šventoj' nuo senybių!"
Piln's dangus šviesybės.

Darže bunant artojėliui,
Gan labai širdis pradžiugo:
Turint romą po akeliu,
Veik užmiršo kaip pirm buvo;
Su gražybėms besidžiaugiant
Ir į šonus besitraukiant,
Mato vieną moteriškę,
Savo pačiai lygią biski —
Ant galvos žal's vainikėlis,
It žvaigždys josios veidelis.
Persigando jis iš džiaugsmo, ,
Regiant nėva naują skausmą.
Pati vyrą kaip pamatė,
Tuoj' šiuos žodžius jam pasakė:
"Dievulėliau tu-gi mano!
"Ar ne vyrą regiu savo?
"Kaip galėjai čion ateit,
"Kune mirštančiame budams,
"Ir ko nori čia užeiti?
"Bene laimę, varguos žudams?
"Kaip apleisi aną svietą,
"Tad rasi čion linksmą vietą,
"Jei tikt viską iškentėsi,
"Dievop viltį vis turėsi:
"Diev's aprupin' kožną žmogų,
"Kurs nemyli darbą blogą.
"Ai, nes'dyvyki, vyreli,
"Kad puikiai aš aprėdyta.
"Juk kas Dievą myl karsčcziau- [siai,
"Tam užmok čia kuobrangiau- [siai. —
"Eik šian! sės'va pas upelį,
"Pasakysiu ką matytą.
"Juk žinai ant svieto bunant
"Daug kentėjau, maž murmėjau,
"Kasdien varguose bežunant
"Dievop viltį teturėjau.
"Kaip miriau, į čyščių puoliau
"Ir buvau ten net ikšioliai,
"Kol dangaus žvaigždė skais- [čiausi
"Suns perprašė mieliausį;
"Tad gavau jau šias linksmybes
"Ne už savo-gi dorybes:
"Tik per Jėzaus karčią kančią,
"Saitai nuodėmių sutruko.
"Vyre mano, tu širdele,
"Rupesčiais nespausk galvelę,
"Nors ką piktą reiks patirti,
"Nors varguose ir numirti:
"Pasimiręs, čia laimėsi,
"Amžiais Dievą vis regėsi.
"Žiurėk, vyre, ant lankelių
"Koks pulkelis aniuolėlių
"Va, du skado sav žiedelius,
"Trečias pina vainikėlius
"Išrinktų dėlei dušelių,
"Kas nebjaučia jau vargelio.
"Šie trys puikųs aniuolėliai
"Musiejie yra vaikeliai,
"Kuriuos apverki graudingai,
"Kuriuos Diev's milaširdingas
"Skaitliun dvasių yr' priėmęs
"Ir manę taip-gi yr' ėmęs.
"Nepas'duok žabangoms svieto,
"Visados aplenk tą vietą,
"Kurioj' Dievo meilė nyksta,
"O žabangai velnio dygsta.—
"Pas'klausyki! ant regėtis,
"Kur balsai švelnus girdėtis.
"Skraido musų ir vaikeliai,
"Kaip freitai-gi it paukšteliai.
"Taip lekioja jie kasdieną
"Irgi giesta giesmę vieną:

* * *

Gana geriausiai
Mums čionai buti,
Neko vargiausiai
Ašaros' žuti.
Kurie pasaulėj' nors pergyveno
Metus ilgiausius, bet-gi paseno,
Berustinant Dievą,
Dangiškąjį Tėvą.
Linksmių linksmiausiai
Gyvent danguje,
Puikių puikiausiai
Buti rojuje
Su aniuolėliais it balandėliais
Arba gražiausiais girių paukšte- [liais.
Oi! linksma čia būti,
Ne pekloje žuti.

* * *

"Apie juos šviesybė laistos,
"Spinduliai aplink juos svaidos;
"Čia nakties nėr ir-gi meto,
"Čia jaunystė be senatvės,
"Čia brolystė vis gyvuoja,
"Čia niekur nieks neklajoja.....
"Bet klausykis dar tolesniai,
"Nes išgirsi ir daugesniai:

* * *

Ai, tu Dieve, nepaimtas!
Šventas, šventas irgi šventas!
Be kentėjimo ir skausmo
Jaučiam čionai didį džiaugsmą.
Garbė Dievui ant Augštybių
Traicioj' šventoj' nuo senybių!
Jei butum ilgiaus gyvenę,
Norint baisiai ir pasenę,
Kažin čion ar but atėję
Ir linksmybes šias turėję.
Garbė Dievui ant Aukštybių
Traicioj' šventoj' nuo senybių!
Dieve, laimink tėvo darbus
Ir palinksmink jojo vargus!
Veik mes čion jį pamatysim
Ir šią giesmę draug tarysim:
Garbė Dievui ant Augštybių
Traicioj' šventoj' nuo senybių!

* * *

Mus' artojus iš to džiaugsmo
Neb'žinojo savo jausmo
Ir išvirto bestovėdams,
Kelt linksmybių nebgalėdams.
Pasijuto veik grintelėj',
Vienok džiaugsma jauč' [širdelėj':
Į sapnus nors netikėdams,
Jis anuos myl nenorėdams,
Nės atgavo jais širdelę
Ir atšvito jo grintelė.
"Ačiu Dievui!" — tar artojus,
Ilgiaus nieko nelukojus, —
"Dieve! manę neapleidi,
"Bet tiktai nuo manęs geidi,
"Kad per vargus ir-gi skausmus,
"Gaučiau dangiškuosius [džiaugsmus.

JAUNIMO SKYRIUS

Kaip Atisirado Musų žemė

Visais amžiais žmonija stengėsi vienokiu ar kitokiu budu išspręsti klausimą iš kur ir kaip atsirado musų žemė. Todel apie jos atsiradimą tautų istorijoje susideda įvairiausių samprotavimų.

Anot seniausio graikų aiškinimo visų pirma buvęs chaosas, iš kurio susidarė žemė, o jau paskui žemė pagimdė kalnus, juras ir dangų. Susiejus su dangum žemė sutvėrė dievus.

Kas buvo laikoma tuo chaosu, nežinia. Vėliausių laikų graikų mokslininkai sakė jį buvus tamsia erdve, kiti vandeniu, treti ugnim.

Žymų žingsnį žemės atsiradimo moksle padarė šeštame amžiuje prieš Kristų filosofas Anaksimandras Miletrietis. Pasak jo, iš pirmykštės medžiagos judėjimo atsirado šilta ir šalta, o iš šitų veiksnių sumišimo skysta, iš kurio jau susidarė žemė, oras ir ugnis. Pati žemė esanti pusėtinai storas sklindis, kuris pradžioje visas buvo apsemtas vandeniu. Vandeniui nuo saulės išdžiuvus, atsirado sausuma.

Heraklitas (V amžiuje prieš Kristų) spėjo, kad visi daiktai atsirado iš ugnies. Žemė esanti amžina ugnis tarpais apgęstanti ir vėl įsideganti. Einąs amžinas apsikeitimas: ugnis pavirstanti jura, jura — žeme, o vandens garais minta saulė.

Empedoklas pripažino keturias nekintamas medžiagas, iš kurių viskas atsirado ir atsiranda. Tos medžiagos yra ugnis, žemė, vanduo ir oras.

Leukipas (V amžiuje prieš Kristų) ir jo mokinys Demokritas visą medžiaga daligo į smulkiausias, smulkiau nedalomas daleles—atomus. Įvairus kunai, nuo viens kito skiriasi ne kokybėmis, o tik forma, įvairiu juos sudarančių atomų susidėstymu. Iš atomų susidarė ir pasaulis. Atomams besisukant, — lengva jungės su lengva, sunku su sunku, kol, pagaliau, susidarė atskiri kunai. Žemė yra ne kas kita, kaip paliovusių suktis atomų samburis, iš buvo drėgnųjų dalių susidarė gyvi padarai.

Garsusis Platonas pasaulio pradžios ieškojo kuriamoje dvasioje. Anot jo, visetos kurėjas (Demiurgas) sukurė pasaulį iš chaoso nematomų idėjų pasaulio panašumų. Viseto dvasia buvo ryšys tarp viseto ir jo kurėjo. Platonas įsivaizdavo pasaulį esant gyvą esybę, kurią sudaro kunas ir dvasia, kuri turi protą, kuri nesensta ir yra amžinai patvari.

Platono mokinys Aristotelis (384 — 322 m. pr. Kr.) sukurė mokslą, kuriuo sekė mokslininkai ištisus šimtmečius.

Visų pirma jis atkreipė dėmesį į tai, kad lengva ugnis veržiasi aukštyn, sunki žemė žemyn, o vanduo ir oras susidėsto atitinkamai jų svoriui. Žemės kamuolio pavidalu stovi pasaulio centre ir, plyginti su visu pasauliu, ji yra nedidelė. Ugnis, oras, vanduo ir žemė drage sudaro vieną kamuolį, aplink kurį yra nuolatos besisukantis. eteris. Eterio sferai priklauso dangus, žvaigždės ir planetos. Žemės atmosferą sudaro oras, ir ugnis. Iš jų judėjimo atsiranda viso oro (pagados), ugnies ir šviesos apraiškos. Susirenkantieji žemės gelmių tuštumose garai sudaro vandenį, vėją ir žemės kamuolio ugnį.—J.

JUOKAI.

Panelė Marytė užeina pas sava drougę Onutę ir užtinka ją besėdinčią su jaunu kavalierium.

—Prašau but pažįstami — tai mano pusbrolis Jonas! — rekomenduoja Onutė kavalierių savo draugei.

—Ačiu, mes pažįstami. Pernai jis buvo mano pusbrolis, — išdavė paslaptį Onutė.

MUZIKOS ISTORIJA

(Tąsa iš "A. L." No. 10)
(Iš "Muzikos Barų" No. 3-čio)
Rašo A. Budriunas

PIRMŲJŲ KRIKŠČIONIŲ MUZIKA

Pirmieji krikščionys tuojau suprato, kad muzika yra labai svarbi priemonė religinei idėjai reikšti. Greitai sudarė tinkamą religinėms apeigoms muzikos stilų ir vėliau, kai ši bažnytinė muzika patobulėjo, ji buvo viena iš geriausių priemonių bažnyčios propagandai žmonių masėse. Krikščionių menas atsirado tuo metu, kada visas gyvenimas buvo perpildytas elinų meno kulturos atgarsiais. Be abejo muzika per liaudį skverbėsi ir į bažnyčią, bet bažnyčios tėvai griežtai ją smerkė. IV amžiuje po Kristaus gimimo bažnyčios tėvas Jeronimas sakęs: "Krikščionę mergaitė turi biaurėtis stabmeldžių muzikos instrumentais, ir jai nepadoru net žinoti, kas yra lyra arba fleita ir kam jos skirtos." Nors pradžioje krikščionija labai vengė stabmeldžių muzikos, bet negalėdama iš karto sukurti visais savitos naujos muzikos, turėjo skolintis iš kitų. Iš žydų yra skolinti psalmai ir giedojimo budas, o vėliau buvo išverstas keletas graikų himnų į lotynų kalbą. Tiktai IV amžiaus antroje pusėje daug naujai bažnytinei muzikai davė Ambrozijus, sukurdamas visą eilę bažnytinių himnų ir pritaikydamas jiems paprastas meliodijas, kad jie butų tinkamesni liaudžiai giedoti. Tobulinant bažnytinį giedojimą, 367 metais Laodikijos susirinkimas nutarė, kad daugiau niekas bažnyčioje negiedotų, kaip tik giesmininkai, kurie tovį ant paaukštinimo ir skaito iš knygų. Šis nutarimas vertė bažnyčią susirupinti tinkamų giesmininkų paruošimu. Tam buvo steigiami bažnytynės muzikos institutai. VI amžiaus pabaigoje popiežius Grigalius Didysis įsteigė Romoje. "Schola cantorum," kuri daug pasidarbavo bažnytinės muzikos sutvarkymui. Grigaliaus Didžiojo parėdymu buvo surinkti visose bažnyčiose giedami himnai ir antifonai. Šių giesmių labai paprastos melodijos buvo paįvairintos, pagražintos, o perdaug puošnios buvo suprastintos. Visi antifonai buvo surašy į vieną knygą, pavadintą "Artiphonarius cento."

Šitų antifonų ir himnų melodijos savo švelnumu yra panašios į italų liaudies giesmių ir dainų meliodijas, bet jose jaučiama žydų, graikų ir asiriečių meliodijų elementų. Šitos giesmės pritaikytos kiekvienai metų dienai. Dar ir dabar jų daug giedama bažnyčoje. Jos vadinamos gregorijonišku choralu. Grigaliaus Didžiojo įsteigtogi "Schola cantorum" išsilaikė iki XV amžiaus. Ši mokykla bažnytinei muzikai turėjo labai didelės reikšmės. Šios mokyklos vyriausio direktoriaus, "primicieriaus", žinioje buvo visa Romos bažnyčios žemesnioji dvasininkija. Bet Romoje jisai buvo įtaikingas ne vien tik muzikos dalykuose. Yra istorinių faktų, kad primicierius savo parašu tvirtindavo popiežiaus išrinkima.

Kartu su krikščionių tikyba buvo platinamas ir gregorijoniškas choralas, bet ne visur jis buvo noriai priimtas. Kadangi tų laikų muzikos rašyba nebuvo visai tiksli, nežymėdavo atskirų tonų, bet tonų grupes, duodant tam tikrą liniją melodijai, todėl ir kiekviena tauta savaip melodijas perdirbo XII amž. atsiradus daugiabalsei muzikai, gregorijoniško choralo melodijas imdavo kaip "cantus firmus," bet dažnai jas suprastindavo. XVI amž. pimose spausdintose choralo knygose melodijos buvo gerokai suprastintos, todel kad įvedus keturkampių gaidu rašybą sunku buvo visus melodijų pagražinimus melizmais pažymėti. Be to, tie melizmai buvo pritaikinti solo ir vienbalsiam giedojimui, todėl jie netiko daugiabalsei choro muzikai. Tiktai viduryje XIX amžiaus pradėjo vėl tirti ir atgaivinti senąjį gregorijonišą choralą.

Viduriniais amžiaus muzikai plėstis daug padėjo vienuolynai. Tais laikais didesniuose vienuolynuose, kaip Mecoje, Reichene, Paryžiuje, Kelne, Lione, Kambre ir San—Galene buvo įsteigtos schola cantorum pavyzdžiu muzikos mokyklos, kurios atliko didelį vaidmenį muzikoje.

Pirmieji vargonai vakarų Europoje pasirodė VIII amžiuje. Jie buvo Bizantijos imperatoriaus atsiųsti frankų karaliui Pipini kartu su muzikantais, mokančiais šiuo instrumentu groti. Šitie muzikantai supažindino frankų muzikininkus su Bizantijos muzikos teorija.

(Bus daugiau)

IŠGUDRĖJO

—Juozeli, parodyk ponui daktarui liežužį.

—Nerodysiu! Vakar parodžiau savo dėdei, tai maniau, kad užmuž. Nebėra kvailių daugiau rodyti.

Holland-America Line

2 DIDELIOS EKSKURSIJOS

Į LIETUVĄ

Rengia
Lietuvių Laivakorčių Agentų
Sąjunga Amerikoje

Populiariu ir nauju Garlaiviu

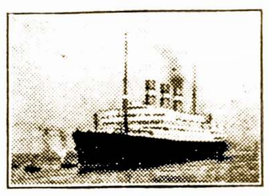

STATENDAM

IŠPLAUKIA IŠ NEW YORKO

GEGUŽĖS 21 DIENĄ IR LIEPOS 16 DIENĄ

Sėdant laivan iš vakaro

Į KLAIPĖDĄ (PER ROTTERDAM)

Geras maistas ir patarnavimas, naminė nuotaika

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITĖS Į:

AMBRAZIEJUS, J.
168 Grand St., Brooklyn, N. N.
AMBROZE, V. W.
178 Ferry St., Newark, N. J.
"AMERIKOS LIETUVIS"
14 Vernon St., Worcester, Mass.
BALTUTIS, P. P.
3327 So. Halsted St., Chicago, Ill.
BARTKEVIČIUS, P.
678 N. Main St., Montello, Mass.
"DIRVA"
6820 Superior Ave., Cleveland, O.
MAKAREVIČIUS, K. A.
62 Jackson St., Ansonia, Conn.
MOLIS, P.
1730—24th St., Detroit, Mich.
"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
RAUKTYTE, J.
123 Millbury St., Worcester, Mass.
SEKYS, J.
226 Park St., Hartford, Conn.
SIDABRAS, K.
342 W. Broadway, So. Boston, Mass.
STULPINAS, V. M.
3400 So. Emerald Ave., Chicago, Ill.
TREČIOKAS, A. S.
197 Adams St., Newark, N. J.
URBŠAS, J. J.
187 Oak St., Lawrence, Mass.
VARAŠIUS, A.
So. 12th and Oarson Streets, Pittsburgh, Pa.
VASILIAUSKAS, J.
814 Bank St., Waterbury, Conn.
"VIENYBĖ"
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
VELECKIS, A.
502 South Ave., Bridgeport, Conn.
ZOLP, J. J.
4559 S. Paulina St., Chicago, Ill.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V. $1.50
Užsieniuose 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Iš Laikraščių

BEREIKALINGA VOKIEČIŲ BAIMĖ DEL LENKŲ UŽPUOLIMO

Paskutiniame laike Vokietijos laikraščiai deda ilgus straipsnius, nurodydami į gręsiantį pavojų iš lenkų pusės. Sakoma, buk lenkai esą pasirengę prie tinkamos progos staiga įpulti į Rytprusus ir į Dancigą. Per tokius savo nuolatinius bauginimus laikraščiai gyventojams įvarė tokios didelės baimės nuo lenkų, kad atskiros organizacijos jau net pradėjo organizuoti atsigynimo burius.

Dabar lenkų vyriausybei artimas laikraštis "Gazetta Polska" apie šitokį vokiečių laikraščių bauginimą rašydamas sako, kad tai tik vokiečių fanatazijos prasimanymai. Veikiau esą galima tikėti, kad vokiečiai tokiais savo šaukimais turi kokius nors ypatiškus puolimo mierius prieš lenkams priklausančius kraštus. Vokiečių bauginimo taktika esanti ne kas kita, kaip vagies, kuris bėgdamas šaukia: "Laikykit vagį!"

Toliau laikraštis sako: Jeigu vokiečiai jau iš tikro taip pilni baimės nuo lenkų užpuolimo, tai juk butų galima surasti lengvų nuraminimo budų, butent tarp Vokietijos ir Lenkijos turėtų buti sudaryta nepuolimo sutartis, kurioj viena valstybė apsiima antros valstybės rubežius garantuoti nuo užpuolimų. Lenkijos vyriausybė ir Lenkijos žmonės vargu prieštarautų šitokiai nepuolimo sutarčiai.

Vokiečių laikraščiai, rašydami apie šį lenkų laikraščio pasiūlymą, sako, kad lenkai šitokiu savo pasielgimu tik pajuokia ir pašiepia vokiečius.

Ar Čia ir Duonos Yra?

Šiomis dienomis iš Rusijos sugrįžo viena darbininkų šeima. Ši šeima į Rusiją buvo išbėgusi dar didžiojo karo metu, sugrįžo kęsdama didžiausią Rusijos skurdą ir sirgdama šeimos motina džiova. Sugrįžusieji papasakojo apie gyvenimą Rusijoj. Anksčiau jie, tėvas, motina, dvi dukterys ir du sunųs, gyvenę šiaurinėj Kaukazo daly, dirbę šepečius, uždirbdavę tokiu budu apie 300 rublių per mėnesį ir gyvenę gerai. Bet kai kilo revoliucija ir Rusijoj įsigalėjo bolševizmas ir ypatingai pradėta vadinamoji "petilietka", kuria bolševikai labai didžiuojasi, gyvenimas visiškai pablogėjęs. Mėnesius visiškai tekę badauti, reikėję gyventį be duonos, o mėsos net nė už pinigus nebuvę niekur galima gauti, jos visiškai nematę porą metų. Tekę maitintis vien bulvėmis ir gaunamu, lašu pieno.

Kibiras bulvių kaštuodavęs 5 rublius, pieno gorčius 2 rublius. Pervažiuojant per Maskvą tekę pamatyti mėsos, už senovišką svarą reikalaudavo 15 rublių, už miltų svarą 6 rubl., už cukraus 6 rublius. Visų drabužiai apdriskę, padėvėti, "dačkiniai" marškiniai kaštuodavę 18 rublių. Lietuvą jie sutiko su didžiausiu džiaugsmu, kaip išgany mo salą. Parvažiavus į Lietuvą vaikai pamatę duoną nustebo ir klausė: "ar čia ir duonos yra?"

Tokių šeimų į Lietuvą sugrįžo ir grįžta ne pirma, jų sugrįžo šimtai, ir kiekvienos šeimos sugrįžimas ir papasakojimas savo ir kitų Rusijoj gyvenančių lietuvių — darosi graudu klausyt.

LIETUVIAI!
SKAITYKIT IR PLATINKIT AMERIKOS LIETUVĮ

Pruseikinių Su Bimbiniais Imtynės už Vadovybę

"Naujosios Gadynės" 11-me n-y rašo tulas APLA Narys apie Susivienijimą Lietuvių Darbininkų ir Aukščiausios Prieglaudos Lietuvių Amerikoje. Tos abi organizacijos yra atskilę nuo SLA ir dabar jas komunistai norėtų suvienyt. Tačiau bunant patiems komunistams, tai vienybės planas sunkiai vykdosi, ir štai del ko: Pruseikiniai sklokininkai sako, kad bimbiniai nori įdėt į Konstituciją paragrafą, kuriame pažymima, kad, nariai prasižengę prieš darbininkų judėjimą, gali but išbraukti laukan. "Arba dar daugiau—bimbiniai norį susivienijimo konstitucijon įkergt $25. p a b a u d o s paragrafą, kuris galėtų but nariui pritaikytas už mažiausį prasižengimą.

Pruseikiniai sklokininkai, budami mažumoj, bijo, kad tie paragrafai nebutų pirmiausiai išbandyti ant jų pačių kalnieriaus. Mat, tą i š b a n d y m ą jau teko praktikoj patirt pačiam buvusiam Komunistų vadui Leonui Pruseikai, kurį šiandien jau išmetė iš komunistų partijos ir iš Literaturos draugijos kaip "darbininkų klesos išdaviką." Vienok Pruseika to labai neišsigando ir organizuoja opozicijos grupę prieš bimbinius komunistus-laisviečius ir Vilniečius, kad juos suvarius į "ožio ragą."

Ar tas Pruseikinės opozicijos planas pasiseks įvykdyt — tai yra kitas klausimas. Bet kad šimtai SLA narių tapo suvilti tais bimbiniais ir pruseikiniais susivienijimais — tai jau aiškinti nereikia.

Klaipėda ir Vokičių Propaganda

Vokiečiai, iškeldami Genevoje bylą Lietuvai už nelojalaus Boettcherio paliuosavimą iš Klaipėdos direktorijos pirmininko vietos, nieko nelaimėjo. Visa ta byla buvo perdaug aiškiai "baltais siulais siuta". Nereik vienok manyti, kad vokiečiai, Genevoje bylą prakišę, nusiramintų. Reik laukti tolimesnių iš jų pusės puolimų: bus įvairių intrigų Klaipėdos krašte, bus daroma diplomatinių pastangų sudaryti Lietuvai sunkenybių tarptautinėj arenoj, bet ypatingos atakos galima tikėtis formoje laikraštinės propagandos užsieniuose.

NAUJI RINKIMAI KLAIPĖDOJ

Kaip žinome, Klaipėdos Gubernatorius Merkys pavedė sudaryti naują direktriją p. Simaičiui. Simaitis yra Klaipėdietis, mokytojas, nepartinis žmogus. Bet todėl, kad jis nepartinis — jis pasirodė nepriimtinas Klaipėdos seimeliui, kuriame viešpatauja vokiškų partijų lyderiai — kaip tas jau senai žinoma — yra paprastas gramofonas, kuris gieda Klaipėdos Krašte, bet užsukamas Berlyne.

Kovo 23 d. Simaičio nauja direktorija prisistatė Seimeliui ir Simaitis pareiškė, kaip paprastai, savo deklaracija. Vokiškų partijų dauguma, palaikiusi nelojalų Boettcherį, pareiškė Simaičiui "nepasitikėjimą". Einant Klaipėdos statutų, tokiam atsitikime yra tik dvi išeitys: Simaičio direktorija turi rezignuoti ir Gubernatorius turi pradėti organizuoti naują direktoriją, arba gubernatorius gali paleisti seimelį ir atsišaukti prie viso krašto, skelbdamas naujus Seimelio rinkimus.

Pirmas kelias yra aiškiai negalimas. Seimelio dauguma jau parodė, kad ji nori grąžinimo Boettcherio, arba paskyrimo tolygaus jam asmens. Tas reikštų, kad Berlynas ir toliaus turėtų šeimyninkauti Klaipėdos Krašte. Pasiliko antras kelias — paleisti Seimelį ir skelbti naujus rinkimus, kas ir padaryta.

Seimeliui pareiškus nepasitikėjimas naujai Direktorijai, Simaitis išsiėmė ir čia pat perskaitė Gubernatoriaus pasirašytą aktą apie Seimelio paleidimą ir naujų rinkimų paskelbimą.

BUS PROPAGANDOS

Nauji rinkimai, einant statutu, įvyks už šešių sąvaičių nuo Seimelio paleidimo — reiškia, bus apie 4 d. gegužės. Bėgyje šių šešių savaičių galima laukti iš vokiečių pusės smarkio "dujų atakos" — propagandos prieš Lietuvą užsieninėj presoj. Bus pilna ne tik iškreiptų, bet ir visai pramanytų žinių apie Lietuvą. Vokiečiai norės kiek galėdami sugadinti Lietuvai gerą vardą pasaulyje. Šis "nuodingų dujų atakas" jau prasidėjo.

Štai New York Times'o specialaus korespondento pranešime **iš Berlyno** (kovo 23 d.) sakoma, kad Vokietija oficialiai protestavo Kaune, Londone, Romoj ir Paryžiuj prieš Seimelio paleidimą. Protesto notoj vokiečių vyriausybė tvirtina, kad Simaičio paskyrimas, kaip ir Seimelio paleidimas, esą nesuderinami su Klaipėdos statutu. Vokiečių notoje esą reikalaujama iš Didžiųjų Valstybių (Anglijos, Francuzijos, Italijos ir Japonijos), kurios pasirašė su Lietuva Klaipėdos sutartį, kad jos "užsiimtų prašalinto Boettcherio reikalu" Tarptautiniam Teisme Hagoj. Taipgi reikalaujama, kad jos neleistų Lietuvai daryti neteisėtos įtakos busiančiuose rinkimuose.

Čia pat paleidžiama **aiškiai sufabrikuotos** žinios: esą iš Kauno tenka girdėti", kad Lietuvos Vyriausybė rengiasi pasiųsti Klaipėdon burius Lietuvos piliečių ir tuojaus suteikti jiems balsavimo teisę busiančiuose rinkimuose.

Ši aiškiai Berlyne sufabrikuota žinia yra geras pavyzdys politinių šmeižtų, kokių bus užsienių spaudoje daug daugiau bėgyje sekančių šešių sąvaičių.

Todėl pravartu jas tėmyti ir nesiduoti suvedžioti. Gerai butų, kad musų laikraščių redakcijos, gelbėtų skaitytojams tikrai jų vertėje nusivokti.

Lietuvos Pasiuntinybė Amerikai

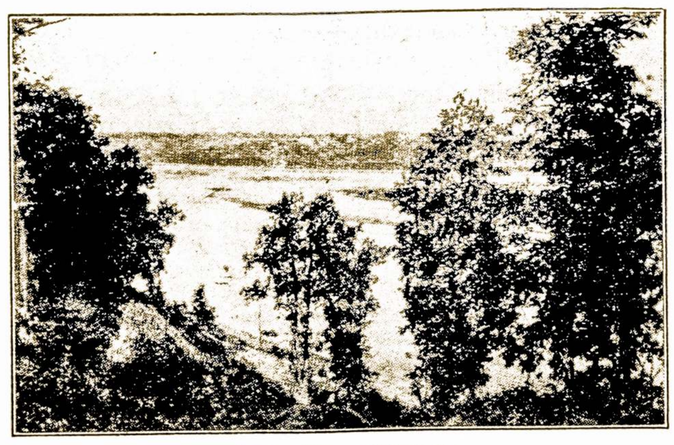

Lietuvos Vaizdelis

Politiški Seimai

Ateinančią vasarą abi didžiosios politiškos partijos laikys seimus Chicagoje. Tie seimai parinks kandidatus į Prezidentus ir Vice-prezidentus, ir priims programus, tai yra principų ir dalykų vedimo deklaracijas, su kuriuo programu bandys gaut tautos balsus. Mažesnės partijos—socialistai ir komunistai, — taipgi laikys s e i m u s tam pačiam tikslui. Ir jeigu dar trečia partija pasirodytų, kaip atsitiko 1912 ir 1924 m., tai tą šauks seimą.

Partijų seimai yra išvystymas taip vadinamos "politiškos mašinos". Konstitucija neturi aprupinimų kaip nominuoti kanditus į prezidentus. Ji tik įsako kiekvienai valstijai išrinkti, jai geriausiu žinomu budu, skaitlių rinkėjų lygiai kiek turi atstovų Kongrese, ir dar du del senatorių skaičiaus. Kadangi nominavimas kandidatų į rinkėjus liečia tik politiškų partijų narystę, tad visas dalykas guli jų rankose.

Kiekviena valstija turi du syk tiek delegatų abiejų didžiulių partijų tautiškuose seimuose kiek elektriškų balsų. Delegatus išrenka vietiniai seimai savo atskirose valstijose, du del kiekveno kongresinio distrikto, ir keturis del visos valstijos, pastarieji vadinti "delegates-at-large." Dar prie kiekvieno delegato pridėta kitas žmogus, pavaduojantis asmuo, kurį irgi perrenka vietinis seimas ir kuris užima pirmą vietą, jeigu tas negali dalyvaut tautiniame seime. Valstijose, kur laikoma pirmas susirinkimas paskirti kandidatus, delegatai išrinkti per balsuotojus kiekvienos partijos, ir ne partijos seimu.

Kontroliuoti partijų seimus parinkti kandidatus, kuriuos remia taip vadinama stipri mašina, yra praktika, kurią seniai vartoja abi didžiosios politiškos partijos. Pastaraisiais metais progresyvis elementas tose partijose kovojo tas politiškas mašinas. Dabar delegatai į republikonų tautiškus seimus renkami sulig narystės įvairiose valstijose, ir ne pagal visos tautos gyventojų.

Kaslink pačių valstijų, pietinės valstijos, pav., yra demokratiškos nuo Naminio karo, ir tenais demokratiška nominacija panaši į rinkimą. Kiton pusėn, valstijos kaip Pennsylvanija ir Connecticut, yra republikiškos. Tose valstijose kur partijos galingos ir vietinis patriotizmas gyvuoja, rinkimas delegatų į seimus yra panašus į patį rinkimą.

INSTRUKCIJŲ DAVIMAS DELEGATAMS

Partijos valstijinis seimas įsako delegatams koks turi buti pirmas rinkimas į prezinentus.

Kartais seime pirmas balsas įima daugybę vietinių sunų. Daug valstijų turi gerai žinomų vietinių vedėjų, kurie netaip gerai žinomi kitiems pašaliniams žmonėms, bet delegatai už juos stovi. Daugumoj atsitikimų, tie sunųs buvę gubernatoriai tos valstijos, arba senatoriai ar koki kiti jiems gerai žinomi vadai.

Kiekviena valstijos delegacija tautiškame seime turi savo pirmininką, ir kuomet įsakyta, delegatai vis balsuos už savo deletą, pakol pirmininkas jiems kitaip įsako. Tas gal paaiškins kodel laiku, politiški draugai garsiausių kandidatų kaip Herbert Hoover, ir Gubernatoriaus Roosevelt, veikia gauti įsakymus" tų partijų.

"DARK HORSES"

Kuomet žmogus minėtas kaipo kanditas į prezidentus tas nereiškia, kad jį nominuos. Jis turi gauti du-trečdalius viso balso, tas ypatingai sunku, kuomet pasirodo kiti kandidatai, kuriuos delegatai stipriai remia. Jeigu kandidatai neatsisako, tas seimas turi kompromituoti. Partijų vedėjai visuomet prisirengę tokiems nepermatytiems atsitikimas. Kandidatas, kuris nebuvo nei minėtas pasiulyt seimui ir kartais priimtas, jeigu tik jo kvalifikacijos delegatų priimtos. Politiškoje kalboje tokis kandidatas "dark horse." Velasis Warren Harding buvo seime 1920 m., ir Woodrow Wilson, demokratiškame seime 1912 m.

Su tukstančiais delegatų ir tiek pat pavaduotojų tautiški seimai paprastai yra triukšmingi susirinkimais, su dideliu entuziazmu, bet mažai praktiško darbo atlikta. Tačiau tikime,kad šiais metais seimai bus ypatingi, nes kaip tik šiais metais įvairus ekonomiški ir politiški problemai suka pasaulio galvą. Bedarbis bus vienas problemas, kurį bandys išrišti. Muitas, tautų lyga ir prohibicija tarpe kitų problemų.

Bet mažesnių partijų politiški seimai nesvarstys tų problemų, nes tarpe narystės yra sutikimas apie principus ir veikimo budą.—FLIS.

LIETUVOS ŽINIOS

STEIGS SKAITYKLĄ

Pažėrai, Marijampolės aps. Neseniai įvykęs vietos šaulių burio narių susirinkimas nutarė steigti Pažėruose skaityklą.

NORIAI PERKA KIAULIENOS LIEKANAS

Marijampolė. Kitų miestų pavyzdžiu, čia yra keletas, vadinamų, bekono liekanų arba nuo užsienin išvežamos kiaulienos paliekamų dalių, parduotuvių. Jos mėsą gauna iš "Maisto" bvės ir parduoda labai pigiom kainom. Daugiausia tai buna: galvos, kojos ir tt. Maistui labai gera mėsa, del to jai ir pirkėjų niekad netruksta. Ne tik vargingesnieji miestelėnai šias liekanas perka, bet ir kaimo gyventojai. —"Talka" sb.

SKAITYKYT ir PLATINKIT AMERIKOS LIETUVĮ

Į Lietuvą - Per Klaipėdą

Ankstivam keleivių keliavimui į Lietuvą Švedų Amerikos Linija, Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjunga Amerikoje rengia ekskursiją, kuri išplaukia gegužės 10 d. 3 val. p. p. moderniškuoju nauju motorlaiviu "Kungsholm", statytas 1928 metais, sulig vėliausių technikos laivakorčių. Išplaukia iš New Yorko į "Klaipėdą" per Gothernburga. Laivakorčių kainos Trečiąja Klase į vieną pusę $94.50 Turistine Klase (buvusioji antra klasė) į vieną pusę $133.50 į ten ir atgal $220.—Trečia klase ten ir atgal $157.—Šios kainos yra įki "Klaipėdos" ir atgal.

Išplaukianti šią ekskursija nuvažiuojama į patį grąžiausią laiką Lietuvoj—pavasaris. Visa padangė pakvipus sodu žiedais, visa Lietuvą — lig gėlynas. Kas nežino Švedų Amerikos linijos patogumo kelionėj — tik tas kuris ją nevažiavo. Važiuodamas šia linija Tamsta paremsi savo uostą, nes Švedų Amerikos linija palaiko nuolatinį susisiekimą laivais per ištisus metus su "Klaipėdą". Iš Švedijos į Lietuvą pervažiuoti Baltijos jurą "S. S. Borgholm" ima apie 18 val. laiko. Švedų Amerikos linija turi tris Trans Atlantinius laivus: motorlaiviai "Kungsholm" ir "Gripsholm" ir populiaris "S. S. Drottningholm", visuose laivuose dirba lietuviai patarnautojai.

Mandagus patarnavimas, Švedų virtuvė plačiai išgarsėjusi valgių racionališkumu ir gausumu. Kambariai erdvus ir visapusiškai patogus. Nepaprastai stebinas švarumas Trečiojoj Klasėj. Tą proga ekskursijų dalyviai susipažins su šios linijos laivais jų patogumais keliavimui ir su Švedų Tauta jos pramonės bei ukio tobulumais. Antra Ekskursija į Lietuvą išplaukia motorlaivių "Gripsholm", liepos 30 d., 1932.

Visais šių ekskursijų arba kitais, per ištisus metus laivų išplaukimais musų linija, kreipkitės pas arčiausią lietuvį agentą, kuris suteiks visas informacijas dovanai. Arba galima kreiptis tiesiog į Švedų Amerikos liniją, vyriausiąją raštinę Amerikoj, 21 State St., New York, N. Y., taipgi į bet kurį musų skyrių. Visur ir visuomet reikalaukite musų specialio ekskursijų arba bendro per ištisus metus laivų išplaukimų tvarkraščio. Tėmykit musų skelbimus lietuvių laikraščiuose.

Vl. P. Mučinskas,
Š. A. L. Liet. Skyr. vedėjas.

Vykstantiems Lietuvon
ĮSIDĖMĖTINA!
Keturios Nepaprastos
E K S K U R S I J O S
į KLAIPĖDĄ per Copenhagą
LIETUVOS PILIECIAMS PASAI IR VIZOS DYKAI

PIRMOJI
GEGUŽĖS 14 d.
laivu
"UNITED STATES"
LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJOS

ANTROJI
GEGUŽĖS 28 d.
laivu
"FREDERIK VIII"
AMERIKOS LIETUVIŲ EKONOMINIO CENTRO
Drauge su laikraščiais
"Amerikos Lietuviu" ir "Draugu"
Rengiama specialiai dėl Amerikos lietuvių, prekybininkų ir pramoninkų.

TREČIOJI
BIRŽELIO 18 d.
laivu
"UNITED STATES"
L. D. S. ir "DARBININKO"
Ekskursijai vadovaus
Kun. J. Skalandis
Šv. Roko parap. Vikaras.

KETVIRTOJI
LIEPOS 2 d.
laivu
"FREDERIK VIII"
Rengia
Žymesnieji Lietuvių laikraščiai
"VIENYBĖ" "NAUJIENOS"
ir "DIRVA"

Visos pastangos bus pašvęstos padaryti kelionę atmintina ir pilną įvairumų ir malonumų dėl tų, kurie dalyvaus ekskursijojo.

Reikalaukite nuo savo agento laivakortės ant
SCANDINAVIAN AMERICAN LINE
27 Whitehall St., New York City
248 Washington Str., Boston, Mass.
130 No. La Salle St., Chicago, Ill.

EKSKURSIJOS

Skandinavų - Amerikos Linija Ruošia Dideles Lietuvių Ekskursijas. Lietuvos Piliečiams

PASAI IR VIZOS DYKAI

KREIPIAMA DOMĖ Į DIDESNĮ SUSIRUPINIMĄ KLAIPĖDOS UOSTU

Sulyg naujos Užsienio pasų ir visų taisyklės, Lietuvos piliečiams pasai ir vizos bus duodami dykai.

Skandinavų Amerikos Linija įgijo didžiausio populiariškumo 1930 metais, kuomet su Oficiale Lietuvių Vytauto Ekskursija tiesiog į Klaipėdą išplaukė didžiausias lietuvių dalyvių skaičius, k o k i s niekados pirmiau nėra išplaukęs iš Amerikos. Ji be pertraukos palaiko savo įsteigtąjį visą kelią vandeniu ir yra vienintėlė linija, kuri teikia tiesioginį susisiekimą t a r p e Klaipėdos ir Kopenhagos, savo moderniškiausiu, su naujausiais patogumais, garlaiviu "Vistula".

Nėra reikalo išvardinti tų visų tobulų patogumų ir parankumų, kuriuos Skandinavų Amerikos Linija suteikia lietuvių keleiviui į arba iš Lietuvos. Tukstančiai lietuvių, kurie važiavo šios linijos laivais, pageidauja tik šios linijos. Jos ofisas New Yorke, lygiai kaip ir kiti jos ofisai užjuryje, nėra p a k e i t ę savo viršininkų, nei darbininkų personalo, ir veikiausia dar pagerino patogumus paprastiems sezoniniams išplaukimams, ir ekskursijoms, kurios yra ruošiamos ateinančiai vasarai, nepaisant dabartinės depresijos.

Bus suruošta didelės ekskursijos, kurios dabar tvarkomos su pasitikinčiųjų organizacijų bendra kooperacija ir talkininkaujant Lietuvių Laivakorčių Sąjungai. Pilnas ekskursijų sąrašas bus paskelbtas šiame laikrašty. Todel kiekvienas lietuvis turėtų pasinaudoti ypatingai žemomis laivakorčių kainomis dabar, ruošiantis dalyvauti bile kurioj Skandinavų Amerikos Linijos rengiamoj ekskursijoj ar bile kuriuose jos laivų išplaukimuose.

Klaipėdos uostas yra vienintelės Lietuvos durys į juras ir į platųjį komercijos pasaulį. Tiesiog neįmanomas butų Lietuvos gyvenimas be savo uosto. Lietuviams tad reikalinga labiau susirupinti palaikymu Klaipėdos uosto lietuvių kontrolėje visais galimais budais, ypač remiant tas įstaigas, kurios Klaipėdos uostui teikia daugiausia pelno.

J. F. S.

Kiek Jųs Kartų Mesit Žvilgsnį

(Skiriu gerb. V. Apšegaitei—Čerkesienei)

Kiek jųs kartų mesit žvilgsnį
Į šias mano dainužėles,
Tai tiek kartų atsiminsit
Joms paskirtas valandėles,
Kuriose jos augo, brendo
Ir giliai sieloj virpėjo,
Kol prasimušė į viršų
Ir į dainas išsiliejo.
Kuo labiau šias dainužėles
Jųs beskaitant pamylėsit,
Tuo aiškiau ir mano sielą
Ir jos siekius paregėsit.

J. Naruševičius

Marijampolė, 1932—II—24.

Trumpa Socialinio Globojimo Lietuvoje Apžvalga

Didysis ketverių metų karas nuvargino Lietuvos kraštą ir jos gyventojus. Visur buvo vien skurdas ir vargas. Laikinoji Lietuvos vyriausybė turėjo šiuo klausimu susirupinti ir padėti vargstantiems žmonėms teikti pagelbą. Tuo tikslu buvo įsteigta atskira viešųjų darbų ir maitinimo ministerija. Šios ministerijos kaip tik ir buvo tikslas padėti biednuomenei, daugiausia bedarbiams, organizuojant viešuosius darbus. Labdarybės reikalas dar kol kas buvo atliekamas tik visuomenės. Ypatingai buvo skaudus likimas negalinčių dirbti senelių, invalidų ir mažų vaikų našlaičių, nes audringas karas suardė ramų žmonių gyvenimą, išskirstė šeimynas ir paliko daugybę vaikų našlaičių tiesiog be jokios globos. Reikėjo tuojaus steigti prieglaudas, bet lėšų nebuvo. Taip pat nebuvo iškur jiems paimti maisto nė rubų. Prie jų globojimo turėjo prisidėt ir valdžia. Kiek vėliau viešųjų darbų ir maitinimo ministerija buvo reorganizuota į "Darbo ir Socialės Apsaugos Ministeriją", su atskiru socialės apsaugos departamentu, kuris dalinosi į du skyrius: 1) socialės apsaugos ir 2) tremtinių ir belaisvių grąžinimo. Socialės apsaugos klausimas tuo metu, kada visas kraštas buvo nualsintas, kada visuose Lietuvos kampeiuose galima buvo matyt vien skurdas, buvo vienas iš opiausių. Reikėjo griebtis visų galimų priemonių šiam skurdui, kad ne visai, tai bent dalinai pašalinti. Tuo metu sociale apsauga susirupino ir savivaldybės. Beveik prie kiekvienos savivaldybės susidarė apsaugos skyriai, kurie ir paėmė dalį šelpimo darbo savo žinion. Ir taip valdžia ir savivaldybės, gausiai padedant amerikiečiams ir visuomenei, pradėjo varguomenės šelpimo darbą. Pradėta steigti prieglaudos, valgyklos, ligoninės, maitinimo punktai ir t.t.

Šitame darbe pasižymėjo musų visuomenė, kuri pradėjo organizuoti labdaringas draugijas, o pasitarosios steigti vaikų ir senelių globojimo įstaigas. Šiuo laiku yra 40 Labdaringų Draugijų, laikančių 104 įvairias beturčių globos įstaigas. Globos įstaigų skaičiuje yra 29 vaikų prieglaudos, 49 senelių prieglaudos ir 25 darželiai. Šiose įstaigose globojama: 3531 grynų nalšaičių, 1893 turinčių vieną tėvų, 1374 turinčių abu tėvu ir 2795 senelių invalidų, viso, 9593. Vien globojamųjų išlaikymui, neskaitant kitų išlaidų, išleidžiama virš 1,5 milijonų litų. Daugelis draugijų, neskaitant jų laikomose prieglaudose globojamųjų, teikia vietos beturčiams vienkartines pašalpas, sušelpia beturčius produktais. Labdaringos draugijos savo rupestingu veikimu į metus įsteigia surinkti: pinigais 981,474 lt. ir produktais 146,867 lt.

Aišku, tos sumos nepakankama vedamoms dr-jų prieglaudoms aprupinti. Valst. prieglaudų išlaikymui (829 glob.) valdžia skiria 700000 lt. į metus, gi labdaringų draugijų laikomoms prieglaudoms teikiama pašalpos į metus: valdžios—apie 600,000 lt. ir savivaldybių — apie 300,000 lt. Be to, savivaldybės laiko 8 vaikų (su 340 globojamų) ir 25 senelių prieglaudas su 761 globojamuoju. Šių prieglaudų išlaikymas savivaldybėms atsieina virš 600,000 litų metams. Tačiau šis globojimas yra persiauras. Daug nelaimingų motinų, vaikų ir bejėgių invalidų dar kenčia didelį skurdą. Jei palyginti vaikų ir senelių globojimą Latvijoje, tai latviai vien vaikų globai leidžia —3,097,700 litų metams ir savivaldybės — vaikų (8500) ir senelių (29,000) globai — 20,370,-600 į metus.

Beturčių gydymas Lietuvoje iki šiam laikui irgi ne visai sutvarkytas. Valdžios 6 ligoninės ir 13 ambulatorijų turi per metus išlaidų apie 2,500,000 lt., o pajamų apie 1,000,000 lt.; valdžia prideda kiekvienais metais po 1,500,000 litų. Daugiausia valdžia prideda psichiatrinei ligoninei (apie 600,000 litų), nes vieno ligonio išlaikymas kaštuoja 7 litus, o ligonis moka tiktai 2 litu. Kitos ligoninės beveik išsiverstų savo pajamomis, jeigu savivaldybės mokėtų už beturčius, o kiti ligoniai, nepriskirti prie beturčių, užsimokėtų laiku. Bet savivaldybės sunkiai moka už beturčius, dabar jau skolingos ligoninėms 1,170,000 lt., daugelis ligonių, nepriskirti prie beturčių taip pat negali užsimokėti.

Savivaldybių ligoninėse 1929 metais gydėsi 14,676 ligoniai, jie išgulėjo 209,839 dienas; ligoninėms išlaikyti savivaldybės išleido 2,227,239 litus; pajamų iš ligonių turėjo 1,587,248 litus; pridėjo iš kitų pajamų — 639,-991 lt.

Sifiliu sergančių užregistruojama per metus apie 2000, tripe-riu taip pat apie 2000; šių visų venerikų gydymui valdžia turi išlaidų: odos ir veneros ligų ligoninei Alytuje 110,746 lt. ir 13 ambulatorijų 176,258 lt., iš viso —287,004 lt.

Psichiškai nesveikų žmonių, kuriems reikalinga globa, apytikriai priskaitoma 12,200; iš jų —3900 sergančių psichikos ligomis, 7,000 silpnapročių, 1300 silpnapročių nebylių. Dauguma šių psichiškai nesveikų globoja giminės; kokiems dviems tukstančiams reikalinga globa psichiatrinėje ligoninėje. Dabar psichiatrinėj ligoninėje yra 500 vietų; reikalinga padidinti ligoninę, kad galėtų sutilpti dar 1,500 ligonių.

MERGAIČIŲ GLOBA LIETUVOJE

Mergaičių globa Lietuvoje rupinasi dvi visuomenės organizacijos: Moterų Katalikių Draugijos — "Mergaičių Globos Sekcija" ir "Mergaičių Bičiulių Draugija."

Moterų Katalikių Draugija įregistruota jau 1926 m. saucio mėn. 16 d., bet tos Draugijos "Mergaičių Globos Sekcija" pradėjo veikti tik 1930 m. pabaigoje, kuomet gavo iš socialinei globai skirtų kreditų pašalpą—3000 litų.

Pabaigoje 1930 m. buvo įsteigtas "Darbo Biuras," kurio tikslas surasti darbą jo ieškančioms mergaitėms, ypač vykstančioms iš provincijos į Kauną ir teikti patarimus vykstančioms į užsienį.

Greta "Darbo Biuro" įsteigti "Darbo Namai", kuriuose negaunančioms darbo duodamas trumpesnis ar ilgesnis darbas ir pragyvenimo šaltinis ir jos mokamos reikalingo darbo.

Per tą trumpą laiką "Darbo Biuras" suteikė darbo ir patarimų 273 mergaitėms; Darbo Namuose išlaikytos 109 mergaitės, kurios buvo trumpesnį ar ilgesnį laiką, nes viso tik šiam laikui įrengta 20 lovų.

1931 metais Draugijai skirta 12,000 litų.

"Mergaičių Bičiulių Draugijos" įstatai įregistruoti 1929 m. birželio mėn. 11 d. Draugija turi du skyrius: Šiauliuose ir Mariampolėje.

Draugija pradėjo veikti irgi 1930 metų pabaigoje. Draugija įsteigė "Kauno stoties Misiją", kurios tikslas padėti vykstančioms iš provincijos į Kauną ir į užsienį mergaitėms patarimais ir, ištikus nelaimei, padėti. Stoties Misija per tą laiką padėjo 298 mergaitėms. Kadangi iki šiam laikui Draugija neturėjo savo globos įstaigos, tai apie 20 mergaičių reikalingų globos perdavė "Mergaičių Globos Sekcijai". Pastaruoju laiku Draugija steigia mergaitėms moksleivėms bendrabutį—40 lovų.

Draugijos veikimas pasireiškė dar propaganda žodžiu ir raštu; Stoties Misija duoda pravažiuojančioms mergaitėms informacijos lapelius, o draugijos nariai, ypač pirmininkė p. Čiurlionienė, organizuoja viešąsias paskaitas: tokios paskaitos buvo suruoštos: Kaune, Šiauliuose, Telšiuose, Mariampolėj, Plungėj; taip pat radio.

Draugija gavo 1930 m. pašalpos — 2000 litų. 1931 m. skirta — 9,000 lt. **Lietuvos Atstovybė Washingtone**

TIKRAS LIETUVIŠKŲ BIČIŲ

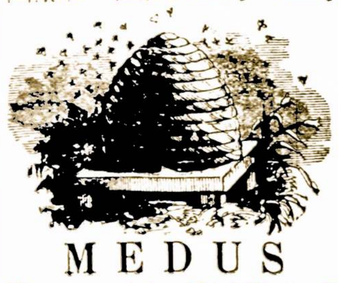

MEDUS

Šitą pavasarį dar tiktai išimtas iš bičių. Aš galiu gvarantuot kiekvieną šio medaus lašelį, kad aš pats išėmiau iš avilių. Mano bičių medus kas metai gauna pirmutinį laimėjimą. Mokestis su pristatymu:

Už stiklinę medaus kvortą $1.00
Už galioną $3.75
ir Koriukas Dovanai

Galit ypatiškai kreiptis arba užsakymus del persiuntimo paduot sekančiu adresu

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St. WWorcester, Mass.

Iš Juozo Naruševičiaus Raštų

ABRAOMAS PAVOJUJE

Tulo kantraus vyro numirė labai pikta žmona, atėjęs paguosti bičiulis pradėjo jį raminti šiais žodžiais: "Nusiramink, nenusimink; tavo žmona dabar pas Abraomą tebesėdi." "O nelaimingas, bėdinas Abrahomas, gaila man jo iš tikrųjų, prie pirmosios bent kiek geresnės progos jinai be abejonės jam akis išdraskys!"—atsako susijaudinęs vyras.

ABSURDAS—KVAILYBĖ

Yra kvailybė: kortaujant prasilošti ir dellai to įpult rustybėn.—Klausti naujo laikraščio laidėjo apie skaičių prenumeratorių. — Laukti iš redakcijos skubaus atsakymo. — Daleisti, kad kritikai skaito kiek daugiau, neg antgalvius knygelių, kurias giria arba peikia.—Skaityti ką-nors dievotu del to, kad kas šventadienis eina į bažnyčią.—Išpiepėti savo pasiaptis ir tikėtis, kad kiti jas užlaikytų.—Kam nors patarnauti ir laukti dėkingumo. — Prikaišioti kam nors klaidas į akis, turint vilties, kad nuo jų pasitaisys. — Prieš savo mylimąją girti jos draugės gražybę. — Išleisti iš kalėjimo vagį be lėšų pragyventi ir patarti jam, kad padoriai gyventų.—Tikėti, turint 50 metų, kad šios ir joms panašios kvailybės galėtų issipildyt.

ADOMAS

Kai Ieva verpė linų kuodelį,
Adomas kasė žemę daržely,
Kas ant jų ponas buti galėjo
Ir juos prie darbo ten prižiurėjo?
Adomas, Ieva — tai mus tėveliai,
O mes tikrieji jųjų suneliai.
Daug-kas nežino dar ligi šioliai,
Kad visi žmonės — tai musų broliai.

KĄ ADOMAS PARAŠĖ IEVAI NUMIRUS

"Sunkiai nuliudusia širdžia pranešu savo prieteliams, pažįstamiems ir geradėjams, kad po ilgų kančių mano ištikima žmona šį pasaulį apleido. Numirė iš priežasties suvalgyto karštai iškepto obuolio, be daktaro pagelbos, sulaukusi 80 metų amžiaus. Galiu tikrai patvirtinti, kad jokis pasaulyje vyras neturėjo taip tobulos žmonos. Buvo ištikima, ką gali patvirtinti visi mano bendrabroliai, buvo tvirta, kame įsitikrino nuodingas žaltys, vienu žodžiu jinai buvo pavyzdžiu visoms moterims, kurios po jai žmonių giminę mokino, kokiu budu rugštų obuolį esa galima įkąsti. Ką daugiau jums ant to pasakysiu... kad su ja drauge rojaus nustojau! O kokius jinai atidavė moterų pasauliui partarnavimus, tegu pačios moterys patvirtina, jinai jog pirmutinė išrado budą apsirėdyti. Redaktoriai nežino kokiu jinai buvo garsiu redaktorium, taigi, jinai iš pirmojo lapo jau kaž-ką naudinga sugebėjo padaryti... O kokia tai buvo žmona... Aš pats galiu pasakyti... Niekad nenusišypsojo į kitą vyrą, niekuomet nedavė priežasties pavydėti, niekuomet neatsitraukė nuo mano šono, tiktai nebent vieną kartą, kuomet pailkilo iš mano šonkaulio, kaipo kaulas iš mano kaulo! Ak, kokia tai buvo žmona! retai pasitaiko tokia, kuri podraug su vyru jo skolą ir klaidą apmoka. O kiek turėjo dorybių, kurios ją iš kitų išskirdavo! Draugystės neieškodavo, nešoko nei valso, nei kadriliaus, neskaitė francuziškų romanų, artimo neapkalbėdavo, ir jokį artimą nemylėjo taip, kaip savo vyrą, kuriam atsidavė, skaitydama jį esant vieninteliu savo globėju... Ak, nieks nemoka mano nuostolio apkainuoti, nebent tik tas, kas panašioj padėtyj galėjo pasaulyj buti. Pragyvenau su ja 60 metų! Dabar kuomet jau numirė, suprantu visą laimės didybę, kokią man sutvėrė. Verkite su manim visi, kurie turite žmonas, bet prisipažinkit, ar bent vienas atsirastų, kas galėtų mano kančias atjausti? Ramybė jos dulkėms! Kaip aš noriai jas ant savo kuno išberčiau, jeigu man lyginai ramybę atneštų. Susilaikau nuo garsaus sopulio, bet turiu nuolatinį ir gilų nuliudimą, kad jau su niekuomi negaliu savo jausmais pasidalinti! Tk, jums jausmingoji ir gražioji žmonių giminės lytis, pasiduodu nuliudusis našlys. Kunas bus rytoj palaidotas po tuo pačiu medžiu, kur Dievas man davė galimybės pažinti gera ir pikta! o kuomet, kuomett nors netolimoj ateityj, ir aš ten keliausiu ir rasiu laukiamą ramybę!"

NULIUDIMAS

A. Čechovas

Vakarinė prieblanda. Stambus, šlapias sniegas tingiai sukasi aplink tik ką užžiebtus ir plonu, minkštu sluogsniu gula ant stogų, arklių nugarų, pečių, kepurių. Vežėjas Jonas Patapas visas baltas, kaip šmėkla. Jis susikuprino, ant kiek tiktai galima gyvam kunui susikuprinti, sėdi priešaky ir nesijudina. Kad ir visas pusnynas ant jo nukristų, tai ir tuomet, regis, jis nerastų reikalinga nuo savęs sniegą nusikratyt... Jo kumelaitė irgi balta ir nesijudina iš vietos. Savo pastovumu, formų kampais ir tiesumu kojų į lazdas panašių jinai net iš arti panaši į saldaininę kumelaitę. Jinai, rasit, mintyse paskendusi. Ką atitraukė nuo žagrės, nuo paprastų, pilkų paveikslų ir metė čion į šitą jungą, nuoskubių ugnių kupiną, nesiliaujančio triukšmo ir bėgančių žmonių, tam negalima nesvajoti...

Jonas ir jo kumelaitė jau senai kaip iš vietos nesijudina. Jiedu iš kiemo dar prieš piet išvažiavo, o važiuotojų vis nėra ir nėra. Bet štai ant miesto nusileidžia vakarienė ukana. Balti žibintų žiburiai užleidžia savo veitą gyvai spalvai, ir gatvinė kamšatis triukšmingiau pakįla.

—Vežike, į Viborginę!— girdi Jonas.—Vežike!

Jonas kruptelėja ir per blakstienas, sniegu aplipintas, mato kariškį šinelin apsivilkusį.

—Į Viborginę!—pakartoja kariškis.—, Ar tu miegi, ar kokis galas? Į Viborginę!

Ženklan sutikimo Jonas truktelėjo vadelėmis, nuo ko nuo kumelės nugaros ir jo pečių bjra pluoštai sniego... Kariškis atsisėdo į roges. Vežėjas čiaukštelėja lupumis, ištiesia, kaip gulbė, kaklą, pasikelia ir daugiau iš papročio, negu iš reikalo mosuoja botagu. Kumelaitė irgi ištempia kaklą, kreivina savo lazdines kojas ir netvirtai judinasi iš vietos...

—Žalty, kur varai!—pirmu atvėju girdi Jonas šauksmus iš tamsios skersai ir išilgai besijudinančios minios.—Kur velniai neša? Dešinėn laikykis!

—Tu nemoki važiuot! Laikykis dešinės pusės!— širsta kariškis.

Koliojasi vežėjas iš karietos, piktai žiuri ir krato sniegą nuo rankovės praeivis, perbėgąs kelią ir susiduręs pečiais į arklio snukį. Jonas sėdi priešaky, kaip ant adatų, stukčioja į šalis alkunėmis ir vedžioja akimis, kaip apjakęs, tarsi nesupranta, kur jis ir delko jis čia.

—Koki visi niekšai!—kalba kariškis.—Taip ir taikos su tavim susidurt arba po arkliu parpult. Taigi jie susitarė .

Jonas atsisuka į kariškį ir judina lupomis... Jis, matomai, nori kaž-ką pasakyti, bet išgerklės, apart kriokimo, nieko neišeina.

—Ką?—klausia kariškis.

Jonas šypsena iškreipia burną, įtempia savo gerklę ir šniokščia:

—O pas mane, ponuli, taigi, mat... šią savaitę sunus pasimirė.

—Hm... Kodel gi jis numirė...

Jonas visu pryšakiu atsigrįžta į važiuotoją ir sako:

—O kas-gi jį žino! Turbut, nuo karštligės... Tris dienas ligoninėj pragulėjo ir pasimirė... Dievo valia.

—Rupužė, sukis!—pasigirsta patamsėje.—Šunsnuki, ar akių neturi, ar kokis velnias? Žiurėk akimis!

—Važiuok, važiuok... — sako kariškis.—Šitaip mes ir ligi ryto nedavažiuosime. Pavaryk!

Vežikas vėlai ištiesia kaklą, pasikelia ir su sunkia gracija mostelėja botagu. Kelis kartus paskiau jis atsigrįžta į važiuotoją, bet šis užmerkė akis ir, matomai, neturi noro klausyt. Išsodinęs jį Viborginėj gatvėj, jis sustoja prie traktieriaus, susikuprina sėdynėj, ir vėliai nesijudina... Šlapias sniegas vėliai baltai puošia jį ir jo kumelę. Praeina valanda, kita...

Šaligatviu, garsiai kaliošais šlepsėdami ir keikdami, praeina jauni vyrai: du iš jų aukšti ir laibi, trečias mažas ir kuprotas.

—Vežike, į Policijos tiltą! — šaukia drebančiu balsu kuprys —Trejetas... du litu!

Jonas truktelėja vadelėmis ir čiaukštelėja. Dvilitis netinkama, per maža kaina, bet jam ne do kainos... Kas penklitis, kas puslitis,—jam dabar vis-viena, by tik butų važiuotojų... Jauni vyrai, besistumdydami ir bekeikdami, prieiną prie rogių ir visi trys iš karto lenda prie rogių... Prasideda klausimo rišimas: kuriem dviem sėdėti, o kuriam trečiam stovėt? Po ilgo koliojimosi, kad kuprys, kaipo mažiausis, esą turįs stovėt.

—Na, varyk!—virpančiu balsu šaukia kuprys, sustodamas ir kvėpuodamas Jonui į pakaušį.—Uždrožk rimbą! Broleli, tu mano, bet kas do kepurė tavo! Blogesnės visam Petrapily nerastum!...

—Ha-ha... hi-hi... — kvatojas Jonas.—Kokia yra, tokia gera, by tik kepurė...

—Na, tu, kokia yr, tokia varyk! Ar tu šitaip visu keliu važiuosi? Ar taip? Ar nori į sprandą ...

—Galva treška...—sako vienas iš ilgųjų.—Vakar pas Dukmašinus mes dvieje su Vincu išlaikėm keturis konjako butelius.

—Nesuprantu, kam čia meluot!—širsta kitas ilgasai.—Meluoja, kaip galvijas.

—Tegu Dievas ant vietos nubaudžia, teisybė...

—Tai tokia pat teisybė, kaip tai, kad utelė kosti.

—Hi-hi-hi!—kvatoja Jonas.—Links-mi ponai!

—Tfu, kad tave velnias!—užsigauna kuprys.— Ar tu važiuosi, senas cholera, ar ne? Ar-gi taip važiuojama? Drožk tu jai rimbu! Na; rupuže! Na! gerai, gerai!

Jonas jaučia už savo pečių besisukantį kuną ir drebantį kuprio balsą. Jis girdi į jį nukreiptą keiksmą, mato žmonės, ir vienatvės jausmas pradeda iš lėto nuo krutinės atslugti. Kuprys ligi tol koliojasi, kol neužspringsta žinomu ilguoju rusišku keiksmu ir kol neužsikosti. Ilgieji pradeda kalbėt apie kokią tai Nastę Petrulytę. Jonas atsigrįžta į juos. Dar kiek laiko palaukęs, jis dar kartą atsigrįžta ir niurna:

—O pas mane šią savaitę... taigi, mat... sunus pasimirė!

—Visi numirsim...—atsidusta kuprys, bešluostant nuo kosulio lupas.—Na, varyk! Ponai, aš tiesiog negaliu taip toliau važiuot! Kada-gi jis mus nuveš?

—O tu lengvai jį pabistrink... į sprandą!

—Seni cholera, ar girdi? Jog Dievaži duosiu į sprandą! Tokiem, kaip tu, jei nieko nesakysi, tai busi priverstas pėkščias vaikščiot!... Ar girdi tu, žalty? Ar tu spiauji į mus ir musų žodžius?

Ir Jonas daugiau girdi, neg jaučia, kumščių garsus.

—Hi-hi-hi...—juokiasi jis. — Linksmi ponai... Dieve duok jums sveikatą!

—Vežike, ar tu vedęs?—klausia ilgasai.

—Ar aš tai? Hi-hi... linksmi ponai! Dabar viena mano žmona—pilka žemelė... Hi-ha-ha... Tai yra, šaltas kapelis!... Sunus tai, mat pasimirė, o aš gyvas... Nuostabus dalykas, mirtis ne į tas duris pataikė... Užuot, kad pas mane atėjus, jinai pas sunų nuėjo...

Ir Jonas atsigrįžta, idant papasakot, kaip numirė jo sunus, bet čia kuprys lengvai atsidusta ir pareiškia, kad, ačiu Dievui, jie, pagalios, atvažiavę. Gavęs dvilitį, Jonas ilgai žiuri pavymui į ultojus, išnykusius nakties tamsumoje. Vėliai jis vienas, ir veliai jam tyla užstoja... Laikinai nutilęs nuliudimas vėliai pasireiškia ir dar su didesne iega slėgia krutinę. Jono akys baimingai ir kankinančiai bėgioja minoje, beeinančioje abiemis gatvės pusėmis: bene atsirasiąs iš tų tukstančių žmonių nors vienas, kurs panorėtų jį išklausyt? Bet minios bėga galvatrukčiais, nepastebėdamos nė jo, nė nuliudimo... Nuliudiams didelis, neturintis ribų. Kad ir truktų Jono krutinė, ir iš jos nuliudimas išsilietų, kad jisai, regis, visą pasaulį apsemtų, bet tuo ne mažiau, jis nebutų matomas. Nuliudimas sugebėjo įtilpt į tokį mažytį lukštelį, kad jo nė dieną su žiburiu neatrasi...

Jonas mato kiemsargį prieš vartus bestovint ir nutaria jį prašnekint.

—Mano mielas, kelinta dabar bus valanda?—Klausia jis.

—Dešimta... Ko-gi čia sustojai? Važiuok toliau!

Jonas pasuka keletą žingsnių į šalį, susikuprina ir nuliudimui atsiduoda... Kreiptis į žmones, jis skaito jau esant nereikalinga ir nenaudinga. Bet nepraeina ir penkios minutės, kaip jis išsitiesia, pakrato galvą, tarsi aštrų sopėjimą pajutęs ir tempia vadeles... Jam darosi koktu...

"Į kiemą,—galvoja jis.—Į kiemą!"

Ir kumelaitė, tarsi jo mintį supratusi, pradeda bėgt riščia. Už pusantros valandos, Jonas jau sėdi šalia didelės ,purvinos krosnies. Ant krosnies, ant grindų, ant suolų kriokia sumigę žmonės. Oras dvokia, "rukštimi" ir tvanku... Jonas žiuri į miegančius, kaso pakaušį ir gailisi, kad taip anksti namo sugrįžęs...

"Ir ant avižų neuždirbau, — galvoja jis.—Delto tai, mat, ir nuliudimas. Žmogus, kurs žino savo darbą... kuris pats sotus, ir arklys sotus, visuomet ramus..."

Viename kampe pasikelia jaunas vežikas, mieguistai sukosti ir slenka prie kibiro su vandeniu.

—Ar gert užsimanei?—klausia Jonas.

—Reiškia, gert!

—Taip... Į sveikatą... O pas mane, brol', sunus pasimirė... Ar girdėjai šią savaitę ligoninėj... Istorija!

Jonas žiuri, kokį įspudį esą padarė jo žodžiai ,bet nieko nemato. Jaunasai pasislėpė su galva ir jau miega. Senis atsidusta ir krapšto pakaušį... Kaip jaunajam norėjosi gert, taip jam norisi kalbėt. Netrukus sukaks savaitė, kaip numirė sunus, o jis dar lemtai su niekuom nepakalbėjo... Reikia rimtai pasikalbėt, viską apsvarstant... Reikia papasakot, kaip sunus apsirgo, kaip jis kankinosi, ką jis kalbėjo prieš mirsiant, kaip numirė. Reikia aprašyt laidotuves ir kelionę ligoninėn prie atsiėmimo nabašninko rubų. Sodžiuje pasiliko duktė Agotėlė... Reikia ir apie ją pašnekėt... Ar dar maža apie ką dabar galima pakalbėt? Klausytojas turįs dusaut, dejuot, pritart... O su bobomis dar geriau pakalbėt. Anos nors ir kvailos, bet nuo dviejų žodžių pradeda žliumbt.

"Nueisiu bent kumelės pažiurėt,"—galvoja Jonas.—Miegot niekuomet nevėlu... Iš miego košės nevirsi...

Jis apsirengia ir eina į arklidę, kur stovi jo kumelė. Jis mąsto apie avižas, šieną, apie orą... Apie sunų, kuomet vienas, jis negalįs galvot... Su kuonors apie jį pakalbėjus, tai esą butų gera, bet pačiam apie jį mąstyt ir piešt sau jo paveikslą, tai nepakenčiamai nyku....!

—Ar kramtai?—klausia Jones savo kumelę, regėdamas jos blizgančias akis.—Na, kramtyk, kramtyk... Kol avižų neuždirbai, tai šieną valgysi... Taip... Aš jau pasenau ir netinkamas prie važinėjimo... Sunui pritiktų važiuot, o ne man.... Tai buvo tikras vežikas... Regis, tik gyvenk ir norėk...

Jonas kiek laiko tyli ir tęsia:

—Taigi, mat, brangi bėruke... Nėra Jonų Kazio... Liepė ilgai gyventi... Ėmė taip sau ir veltui pasimirė... Dabar, sakysim, tu turi kumeliuką, ir tu to kumeliuko esi tikra motina... Ir staiga, sakysim, tasai pats kumeliukas liepia ilgai gyvent... Jog gaila?

Kumelaitė kramto šieną, klauso ir kvėpuoja į savo šeimininko ranką...

Jonas įsitraukia į kalbą ir viską jai pasakoja. **J. Naruševičius**

Švedų Amerikos Linija
2 EKSKURSIJOS
į Lietuvą
Rengiamos Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos Amerikoj
IŠ NEW YORKO
Į KLAIPĖDĄ
(Per Goteborgą)

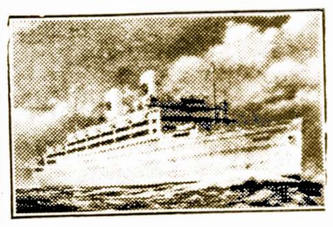

Naujais Motorlaiviais
Kungsholm ir Gripsholm
Gegužės 10 ir Liepos 30 d.
TREČIA KLASE
$157 TURISTINE KLASE $157
$220 Į KLAIPĖDĄ IR ATGAL $220
Tiesiogs per Atlantiko Vandenyną ir Šiaurės Jurą tam pačiam motorlaivy. Lietuvos keleiviai iš Švedijos į KLAIPĖDĄ per 18 val. nuvežami populiariu Švedų Amerikos Linijos laivu S.S. **Borgholm** tiesiog į **Klaipėdą.** Klausk specialio lietuvių kalba ekskursijų cirkuliorio!
Informacijų, laivų išplaukimų ir laivakorčių — kreipkis pas savo agentą arba:
Swedish American Line
21 State St., New York, N. Y.

Vietos žinios

Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro Leidinys Jau Atspauzdintas

Peržvelgus greituoju to leidinio lapus pasirodė, kad tai labai naudingas, gražus ir turiningas žurnalas. Jame telpa daug naudingų žinių lietuviams visais atžvilgiais, kas turi apeit kiekvienam netik iš Amerikos Lietuvių Ekonominio gyvenimo, bet ir iš lietuvių įvairios ukio buklės. Tokio turinio leidinių pas mus Amerikos Lietuvius yra labai didelė retenybė ir mes turėtumem but jų ištroškę kaip gervė giedros dienos. Turėdami progą tuomi pasinaudot, turėtume įsigyt ilgesniam pasilaikymui bei pasinaudojimui.

Ekonominių raštų musų amerikiečių tarpe yra labai didelė stoka, o šiame leidinyje visos žinios remiasi tiktai grynais ekonominiais faktais, kas šiais nedarbo laikais turėtų but kiekvienam svarbu sužinot. Norintieji įsigyt viršminėtą leidinį yra prašomi arba kreiptis per laišką arba užeit į "Amerikos Lietuvio" redakciją, 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass.—**Rep.**

Mayoras Lietuvių Mokykloje

Worcesterio miesto mayoras John C. Mahoney atsilankė į Šv. Kazimiero mokyklą, kovo vienuoliktą dieną. Mokyklos vaikai jį pasveikino daina "Sveikas". Vincentas Tautkus, aštunto skyriaus berniukas pasveikino sveti, Klebono, Seserų ir mokinių vardu. Antro skyriaus mažytės išreiškė žodį "Welcome", raide po raidės. Septinto skyriaus mokiniai suvaidino vaizdelį apie Washington'o dienas, primenant dviejų šimtų metų Washington'o sukaktuvių. Mayoras kalbėjo vaikams, pagirdamas juos, jog taip atsargus, kad per šešius metus nei vienas vaikas nebuvo sužeistas einant į ir iš mokyklos. Gyrė irgi jų tėvelius, jog leidžia lankyt lietuvišką mokyklą. Liepė vaikams gerbt ir vertint seseles, nes jos, viską palikusios, dirba lietuvių naudai ir tiek daug gero yra nuveikusos Worcesteryje. Programėlė pasibaigė dainomis "Star Spangled Banner", "Lietuva Tėvynė Musų", ir atsisveikinimo daina, "Farewell". Mayoras suteikė vaikučiams liuosą dieną, kas ypatingai vaikučiams patiko. Gerbiamo mayoro apsilankymas labai mus mokinius nudžiugino ir ilgai neužmiršime to įvykio, nes tai pirma sykį musų mokyklą teikės aplankyt miesto vyresnysis.

Juozas Sakavičius

Žaidimo Vakaras

Pirmą šeštadienį po Velykų, balandžio antrą dieną įvyks S. L. A. 358-tos kuopos žaidimo vakaras arba "whist party", pas Varašką, 5-tas Mott gatvės. Šis vakarėlis bus vienas iš įdomiausių su gardžiais užkandžiais, muzika ir daug linksmybės.

Rengėjai

Nebus Daugiau
UŽKIETĖJIMO
DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES PIKTUMO
Greitą Pagelbą Naudojant
Pepsinic Seltzer
Rašyk
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
GAUSI SAMPELĮ DYKAI

Nežinomas Asmuo Užpuolė Vitauską

Stanislovas Vitauskas, penkiasdešimts trijų metų nevedęs vyras, guli miesto ligoninėje rimtai sužeistas. Vitauską perdure vienas iš dviejų vyrų anksti treciadienio ryte. Vienas iš jų pabelde į duris, o antras be pasargos staiga dure Vitauskui į vidurius, kada nelaimingasis atidare duris. Vėliau policija padare kratą Vitausko vieno draugo namuose ir rado peilį, bet nežino ar tikrai tas esąs prasikaltėlis. Policija nerado jokios priežasties kodėl Vitauską užpuole, bet mano, kad užpuolikai ieškojo kito vyro ir pagavo Vitauską per klaidą. Policija daro ištyrinėjimą toliau, gi Vitauskas ligoninėje eina geryn. Gydytojai sako, kad už savaitės laiko pasveiks ir gales eit namon, jei gripas, kuriuo jis sirgo tuo laiku kada įvyko užpuolimas, nevirs į plaučių uždegimą. Policija vienok svarsto keleta teorijų. Viena gal tikslausia yra, kad Vitauskas buvo perdurtas iš pavydo arba, kad užpuolimas buvo del Stanislovo Urbanavičiaus nuo 297 Harding gatvės, kurs savaitė atgal susipyko su žmona ir persikėlė pas Vitauską gyvent.

Atsiimkite Laiškus

"Amerikos Lietuvio" raštinėje laukia laiškai sekantiems:

Mikas Dabravalskis
Viktorija Skubaite
Jurgis Bernatavičius
Marė Jankevičienė
J. Petronis
Pranas Bučinskas
A. Trunce
Aleksandras Vitkus
K. Gičauskas
M. Siminavičia
V. Trakimavičius
S. Steponavičius
Peter Jonaitis
G. Simkus
Laurinas Bernatonis
J. Žukauskas
V. Arlauskas
K. Vaitekus
J. Burokas
S. Urbonas
N. Mattson

Protestuoja už Krautuvių Atidarymą Paliaubų Dienoje

Worcesterio Veteranų taryba protestavo prieš atidarymą miesto krautuvių Paliaubų Dienoj po-pietų ir tuomi prisidėjo prie kitų grupių laike Vaizbos Buto susirinkimo, vakar po-piet. Taryba susidedanti iš veik visų Worcesterio Veteranų organizacijų nutarė pasiųst laišką Vaizbos Buto Krautuvių skyriui, kurs stovėjo už atidarymą krautuvių pirmą valandą po-pietų Paliaubų. Dienoje. Veteranai sakė, jog toji diena yra lygiai tiek svarbi kaip ir Dekoracijos Diena.

Pranešimas

Su šiuomi pranešu L. R. K. S. A. Bostono apskričio kuopoms, kad apskričio suvažiavimas įvyks balandžio 10-tą dieną, Cambridge, Mass., lietuvių parapijos bažnytinėje svetainėje, Windsor gatvės, pirmą valandą tuojaus po sumos. Todel kuopos malonėkite prisiųst kuo daugiausia atstovų, nes šis suvažiavimas yra priešseiminis ir todel labai svarbus. Šiame suvažiavime išgirsit apie čarterio įregistravimą ir daug kitų svarbių dalykų. Jeigu mes miegosim, tai viską pramiegosim del labo musų brangios organizacijos. Tad prie darbo visi į busimą suvažiavima.

Kviečia, **Valdyba**

Naujos Knygos

GAUNAMOS "AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE
14 Vernon St., Worcester, Mass.

PRAKTIŠKOJI LIETUVOS VIRĖJA— Pamokymai kaip gaminami įvairūs sveiki ir gardūs valgymai—362 skirtingi valgiai. Kaina ..... 75c.
MAISTAS IR VALGIŲ GAMINIMAS— Parašyta Dr. J. Karvelio. Mokykloms ir šeimininkėms vadovėlis ir pamokymai, kaip gamint sveikus ir skanius valgius sveikiems, vaikams ir ligoniams. Kaina $1.50
NAMŲ DAKTARAS, nauja daktariška knyga su dviem šimtais receptų. Įsigyk tuoj, sutaupysi pinigų.. $2.00
ŽEMAITĖS RAŠTAI, 3 tomai $5.50
VAINIKAS, su poetų eilėmis, paveikslais $1.50
RAISTAS, Upton Sinclair, versta iš angliškos kalbos $1.25
VAIŠGANTO RAŠTAI, 7-ni tomai $7.00

Koncertas

Lietuvių Piliečių svetainėje, sekmadienį, balandžio 17-tą dieną, 7:30 valandą vakare, "Aušrelė" rengia koncertą. Šis pirmas "Aušrelės" koncertas bus gana turtingas naujomis ir įvairiomis dainomis, kurias išpildys visas "Aušrelės" choras. Apart choro dainuos pasižymėjusi ir visiems gerai žinoma solistė panelė Julė Mitrikaitė. Apart panelės Mitrikaitės ims dalyvumą "Mes Keturi" ir Merginų Kvartetas. Apart koncerto bus sulošta linksma ir juokinga homedija užvardinta "Šiaučius". Šioji komedija bus lošiama pirmą kartą šiame mieste. Visa tvarka eis vadovaujant Jonui Dirveliui, tad kviečiam visus atsilankyt. — **"Aušrelė".**

Linksmi Šokiai

Lietuvių Piliečių Kliubas rengia puikius šokius, balandžio antrą dieną, šeštadienio vakare. Visiems bus kuo geriausias laikas šokant polkas, mazurkas ir džiazą, grajinant gerai muzikai. Kviečiami visi, kurie norite išmiklint gerai kojas ir nugarkaulius iš po gavėnios laiko. Tai bus puiki proga visiems pasilinksmint. Kliubo Komitetas visus užprašo atsilankyt, nes bus puikiausi šokiai kaip visados, nes L. N. C. svetainėje geriausia orchestra grajina lietuvišką ir džazz muziką. Užprašo visus atsilankyt.

L. P. Kliubas

Vakarienė Su Programu

Senų žmonių prieglaudos draugija rengia iškilmingą vakarienę su programu, sekmadienį, balandžio 3-čią dieną, 7:30 valandą vakare, Lietuvių Piliečių Salėje. Gerbiamieji worcesteriečiai, maloniai kviečiame atsilankyt į šią vakarienę, o mes užtikriname, kad busit užganėdinti. Rodos vietiniai ir apielinkės lietuviai turėtų remt šią naują ir svarbią organizaciją. **Komitetas**

Draugijų Parengimai

Sekmadienį, balandžio 3-čią dieną, 1:30 valandą po pietų, Lietuvių Piliečių kliubo svetainėje įvyks SLA. 318-tos kuopos susirinkimas. Butinai ateikite, nes bus centro viršininkų balsavimas. Teippat malonėkit užsimokėt užvilktas mokestis. Apsižiurėkit, kad neliktumet suspenduotais, o vėliau išbrauktais. Nariai turėtų įsitėmyt šios kuopos finansų raštininko adresą: K. P. Šimkonis, 7 Stanton gatvės, Worcester, Mass.—Kom.

Reikalingas Farmerys

Išsinuomuoja septynių kambarių namas, naujai maliavotas, su trimis akrais žemės ir dideliu vištininku. Kreipkitės
MOORLAND FARMS
Westboro, Mass.

Išnuomavimui

Pageidaujama, kad butų patyręs prie troko farmos darbų ir turetų keletą užaugusių vaikų. Gali eiti kaipo dalininkas arba už algą. Moderniškas namas ir kitokios privilegijos. Kreipkitės
MOORLAND FARMS
Westboro, Mass.

Išsinuomoja šešių kambarių tenementas, viskas moderniškai įtaisyta su šiltu vandeniu ant trečio aukšto. Randa kiekvienam prieinama. Namas yra lietuviais apgyventoje vietoje. Kreipkitės šio adresu: 47 Mendon gatvės, Worcester, Mass.

"Amerikos Lietuvio" Skaitytojų Žiniai

Amerikos Lietuvio Administracija pereitose savaitėse išsiuntinėjo paraginimus savo skaitytojams, prisiminant link išsibaigusių už laikraštį prenumeratų. Dalis jų jau pasinaujino, dalis ne. Mes priimsim Lietuvos paskolos kuponas už 1931 metus, tų, kurie užsisakys sau ar savo giminėms Lietuvoj. Am. Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose $1.50. Užsieny — Lietuvoj $2.

Ypatingai prašome tų Amerikos Lietuvio skaitytojų, kurie turi užrašę laikraštį savo giminėms Lietuvoje ir jau daugumos jų prenumeratai yra išsibaigę—panaujint. Mes siuntinėdami už dyką turime panešt didelius nuostolius, ir todel su sekančiu A. L. numeriu, jei nepasinaujins, busim priversti sustabdyt siuntinėję.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Tenementai Ant Randos

Išsinuomuoja 4-rių kambarių tenementas su visais moderniškais įtaisymais ir apšildymu. — Kreipkitės:

Amerikos Lietuvis,
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Mačionio Pranešimas

SAVO SENIEMS DRAUGAMS TEIPPAT IR NAUJIEMS

Pranešu savo seniem ir naujiem kostiumieriam, kad aš kiek laiko atgal pardaviau savo barbernę, kurioj aš dariau patarnavimą per 12 metų. Išvažiavau į Lietuvą aplankyt tėviškės. Teippat pargryžęs dirbau puikiausioje barbernėje visame Worcestery. O dabar vėl sugryžau ant Millbury gatvės ir atidariau pirmos klesos barbernę. Mes duodame puikų patarnavimą švelnaus skutimo ir plaukų kirpimo vyram, merginom ir vaikam už numažintą kainą. Teippat turiu parvežęs vokiškų labai gerų britvų. Kas norės pasipirkt malonėkit ateit, nes kaina pigi. Prašom atsilankyt pas mane.

M. Mačionis
44B MILLBURY GATVĖS
WORCESTER, MASS.

EKSTRA

Kątik atvežė Naujų Columbia ir Victor Kompanijų rekordų, taipgi atgabeno kątik iš Lietuvos atvežtų lietuviškų saldainių. Kreipkitės: Amerikos Lietuvio, Knygynas, 14 Vernon gatvės,

Motiejus A. Čivinskas

GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS

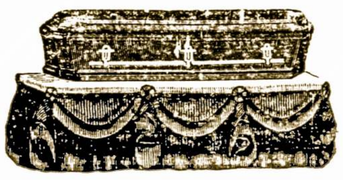

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą.

TEL. 5-5898

PER 15 METŲ
Žymiausias Darbo Žmonių Dentistas

Didžiausia Darbininkams Dantų Taisymo Praktika Worcesteryje. Virš 40,000 pacientų.

Daktaras Frederick Brown
418 MAIN GAT.
arti Pleasant ir Main g.
Virš Waldorf valgyklos

DANTŲ IŠTRAUKIMAS
Be Skausmo.... $1.00
PREMIER Dantų Setas... $19.50
Sudaužytų Pleitų Sutaisymas
Dantų Valymas—$1.00

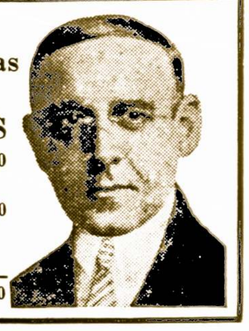

Widoff's Quality Bakery — Kepykla
109 Water St., Worcestery
(Po nauja LUJAUS WIDOVO priežiura, pirmiau buvusio prie Koperatyviškos Duonkepyklos)
Paragaukite,
o persitikrinsit, kad mes kepam Skaniausiai
Ruginę Duoną, Piragą ir Visokius
PIRAGAIČIUS

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-8734

Dr. C. Zekus
LIETUVIS DENTISTAS
4 Lafayette St., Worcestery
Šalia Dr. Puskunigio

KONTRAKTORIUS Peter Katauskas
112 Harrison St. Worcestery
Tel. 5-8127
Budavojam naujus namus ir taisom senus, taipgi pastatom garadžius. Cemento darbas, tai musų speciailškumas. Viską atliekam sąžiniškai už prieinamą kainą.
Reikale plenus patys padarom ir suteikiam gerus, praktiškus patarimus.

PERKAME
Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus
Kreipkitės—
AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

A. ŽIUGŽDA
Lietuvis Meistras ir Maliorius
Maliavoja Namus iš Vidaus ir Lauko Pusės. Įdeda Grindis, Duris, Langus, ir abelnai iš Senų Namų Padaro Naujus ir už Mažą Kainą. Kreipkitės:—
89 Ward Street
Worcester, Mass.

NAUJI COLUMBIA REKORDAI

Vėliausi ir Geriausi Lietuviški Rekordai!

Čia įdedam tik keletą vėliausios laidos Columbijos rekordų ką tik į musų knygyną atgabentų:

NAUJI REKORDAI:

16236—F	(Daratos Polka (Adelės Polka	Jonas Jongaitis Armonikos Solo
16237—F	(Ubagai Atpuske, dialogas (Kiaulė, dialogas	Dineika ir Petrauskas
16238—F	(Šitai Išrožijimas, daina (Sveikas Broli, liaudies daina	P. Stankunas ir Violet Tamkiutė
16239—F	(Tykiai, Tykiai, liaudies Daina (Dziedukas, liaudies daina	A. Mikulskio Vyrų Oktetas
16240—F	(Pavasaris Lietuvoje (Kad Aš Augau Pas Tetušį	P. Stankunas ir V. Tamkiutė
16241—F	(Prezidentas Smetona, maršas (Krupaikas, Polka	L. Viešbučio Orkestra
16242—F	(Lietuvaitė, Polka (Močiutė, valcas	Armonika ir Klarnetas Duetas Armonikomis
16243—F	(Aš Berniukas (Suzanna	Vanagaitis ir Valteraitė Vanagaitis ir jo Vanagučiai
16244—F	(Kanklininkų Polka (Senas Kanklininkas	Trio—P., D. ir P. Dineika ir Petrauskas
16245—F	(Širdelė Mano (Tavo Saldžių Mylonių	Lietuvos Viešbučio Orkestra Su aDinomis

Apart čia pažymėtų Columbia Rekordų, musų knygyne galima rast šimtus kitokių įvairiausio muzikos turinio: Polkų, Valcų, Mazurkų, Maršų, Dainų, Orkestrų, Benų ir daug kitokių, Kreipkitės į —

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

Vienintėlė Lietuviška Vaistinė Worcestery

Kur lietuviai gali gaut visokias gyduoles — palaikymui geros sveikatos — žolių ir šaknų vaistams; kitų visokių vaistų ir Patarimų lietuvių kalboje.

IŠPILDOME VISUS GYDYTOJŲ RECEPTUS
Jei reikia atvažiuojam paimt ir nuvežam į namus.
TELEFONAS DIAL 3-9901

COMMUNITY DRUG STORE
RECEPTAMS VAISTINĖ
JUOZAS SOOTKOOS, Registruotas Vaistininkas
360 Millbury Gatvės Worcester, Mass.